

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Сезона је годишњих одмора за све па и за пензионере – где најчешће путују наши, а где страни и која су им омиљена места

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ЈЕДНИ У БАЊЕ, ДРУГИ НА ПУТ ОКО СВЕТА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Олимпијада у Лондону: Србија у знаку броја 100

Летње олимпијске игре 2012, или службено Игре XXX Олимпијаде, које се ове године одржавају у Лондону, почеле су 27. јула и трајаће до 12. августа.

Престоница Велике Британије је трећи пут домаћин Олимпијских игара (1908. и 1948. Лондон је, такође, угостио такмичаре из целог света).

На XXX олимпијским играма учествује више од 10.500 спортиста из 204 земље који се такмиче у 26 олимпијских спортова.

На церемонији свечаног отварања Игара заставу Србије носио је Новак Ђоковић, предводећи наш тим од 115 спортиста који ће се такмичити у 15 спортова.

Прве Игре у Олимпији одржане су 776. године пре нове ере, и то у част бога Зевса. Била је то и прилика да се прекину ратови међу грчким полисима. Три месеца пре почетка Игара и три месеца по њиховом завршетку владало је примирје које су све зарађене стране поштовале. На

тим првим играма било је укупно 14 надметања која су трајала четири дана.

Од нестанка древних Олимпијских игара, па до њиховог коначног обнављања протекло је око 1.500 година и током тог периода било је неколико покушаја да се Играма удахне нов живот. Први такви покушаји забележени су у Грчкој у 19. веку, када је трговац Евангелиос Запаз био покровитељ Игара одржаних 1859, 1870. и 1889. у Атини.

Пјер де Кубертен је о обнављању Олимпијских игара на

на другим Играма, четири године касније, било је 1.225 учесника (19 жена) из 24 земље.

Од обнављања 1896. године, Олимпијске игре се одржавају сваке четири године. Изузетак је био у време Првог и Другог светског рата.

Србија је до данас 22 пута учествовала на летњим Играма: у оквиру Краљевине СХС пет пута, СФРЈ 11 пута, под заставом МОК-а једном (1992, због санкција није дозвољено да спортисти Србије учествују под државном заставом), два пута као СР

Југославија, једном под називом СЦГ и два пута као Србија, први пут у Пекингу 2008, и ове године у Лондону.

Две године касније, у Лозани 23. јуна 1894, основан је Међународни олимпијски комитет, а за првог председника изабран је Демитриос Викелас.

Прве олимпијске игре модерног доба одржане су у Атини од 5. до 14. априла 1896. На њима је учествовало 285 спортиста из 13 земаља, и сви су били мушкарци. Надметали су се у девет спортова и 43 дисциплине. Већ

Наш тим на Олимпијским играма у Лондону обележава 100 година од првог учешћа спортиста Србије на Олимпијским играма у Стокхолму.

До XXX олимпијских игара српски спортисти освојили су 98 медаља, надамо се да ће до 100. олимпијског одлијча стићи баш у Лондону.

P. M.

МЕРЕ ЗА РАСТЕРЕЂЕЊЕ РЕПУБЛИЧКОГ БУЏЕТА

Контрола наплате доприноса даје резултате

Од 1. јула уплате знатно порасле, за првих недељу дана наплаћено 11 милијарди динара

Применом контроле наплате пореза и доприноса коју од 1. јула спроводу пословне банке, према очекивањима Пореске управе Србије, наплата би требало да се повећа за 45 до 60 милијарди динара, што би у знатној мери растеретило републички буџет и смањило буџетски дефицит. Ово је на конференцији за новинаре, одржаној две недеље после почетка примене нових правила о контроли уплате доприноса, рекао директор Пореске управе Србије, Драгутин Радосављевић, преноси Танјуг.

Радосављевић је истакао да је наплата доприноса од 1. јула знатно порасла и да је за првих недељу дана наплаћено 11 милијарди динара на рачун доприноса, а да су пројекције наплате доприноса у овој години 450 милијарди динара. Уколико се оваква предвиђања и остваре, процена Пореске управе је да ће се наплата повећати за десет до петнаест процената, што би смањило издвајања из буџета која тренутно износе око 290 милијарди динара, односно око 34 одсто укупних расхода државе. Наиме, да би држава у потпуности администрирала пензије, помогла здравственом фонду и Националној служби за запошљавање, она мора, према његовим речима, да издваја око 290 милијарди динара годишње. Директор Пореске управе Србије је том приликом навео да је примена новог система контроле наплате пореза и доприноса, преко банака, већ дала одређене резултате.

Направљен је договор између Пореске управе и пословних

Ненаплативо 92,5 одсто пореских дугова предузећа

Укупан дуг 500 предузећа са списка пореских дужника који је објављен почетком јула износи 360 милијарди динара, а према анализи Пореске управе Србије, око 92,5 одсто тог дуга је ненаплативо, изјавила је помоћница директора те државне институције Рада Костић. Она је прецизирала да је укупан дуг који се не може наплатити око 333,29 милијарди динара. Најновији објављени списак дужника се 80 одсто поклапа са оним из јануара ове године када су фирме на име неплаћених пореза и доприноса дуговале укупно око 323 милијарде динара. Камата за један квартал износи пет одсто (20 одсто годишње), па је увећање дуга по том основу драстично јер је камата два пута већа од главнице дуга и износи 242 милијарде динара. Овај податак заправо говори о старости дуга. Неки дугови су старији од пет, а неки и више од 10 година.

банака да дневно извештавају о уплатама тако што своје извештаје шаљу у Удружење банака. Из Удружења сваког дана до 13 часова обавештавају ПУ о свим трансакцијама, односно о зарадама које су послодавци уплатили запосленима претходног дана. Уколико доприноси нису уплаћени, Пореска управа обавештава послодавца да је ту обавезу дужан да испуни. Ако он то у року од осам дана ипак не учини, онда Пореска управа покреће законске методе за наплату доприноса. Примена ове мере треба да допринесе фискалној стабилности буџета и јавних финансија, а од 1. јануара 2013. године контрола уплате пореза и доприноса биће још оштрија.

Помоћник директора Пореске управе Србије, Дејан Видојевић, истакао је да је за прве

две недеље примене новог система контроле наплате пореза и доприноса 21.000 послодавца уплатила само зараде, без доприноса, и то у укупном износу од 1,5 милијарди динара. Према његовим речима, детаљније информације добиће се на крају овог месеца, када се уплата доприноса и пореза на зараде упореди са истим месецом прошле године. Али, већ сада се може рећи да ће се до краја овог месеца број послодавца који не плаћају доприносе за своје запослене вероватно приближити цифри од 60.000, од укупно 350.000 власника фирми, навео је Видојевић на конференцији за новинаре.

Управо ову групацију предузетника контролисаће Пореска управа, и то до десетог августа, а до краја тог месеца ће се кре-

нути и у поступак принудне наплате. Видојевић је прецизирао и да је 40.000 послодавца уплатило зараде и доприносе у укупном износу од 45 милијарди динара, док је само доприносе у износу од 6,1 милијарду динара уплатило 74.000 предузетника. Помоћник директора ПУ је истакао да је наплата доприноса у првих шест месеци ове године на нивоу прошлогодишње наплате и у оквиру годишњег плана. До краја године би могло да се очекује повећање наплате доприноса од најмање 15 процената. На конференцији за новинаре је речено да је прошле године поднето око 9.000 пријава против послодавца који нису измиривали своје обавезе и да се те пријаве судски процесирају.

Припремила В. А.

ДИРЕКТОР НАЈВЕЋЕ ФИЛИЈАЛЕ ФОНДА ПИО О ПРИВРЕМЕНИМ РЕШЕЊИМА

Циљ је поштовање законског рока

Привремено решење дејствује као самостално, има све атрибуте трајног решења, како у погледу правних средстава, тако и у погледу извршности

Питање које често постављају пензионери када прочитају своје решење о пензији је зашто је оно привремено а не трајно. У потрази за одговором, обратили смо се директору Филијале за град Београд Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Ивану Тодоровићу, који је у области ПИО врстан стручњак.

Шта пре свега утиче на доношење привремених решења?

– Први и најчешћи разлог за доношење привремених решења јесте непостојање просечне годишње зараде у Републици Србији за текућу годину, односно за годину у којој се остварује право на пензију. То значи да су сва решења донета у току 2012. године у којима се из те године признаје макар и један дан стажа привремена решења. Та просечна годишња зарада се званично саопштава тек идуће године крајем фебруара, почетком марта. Привремена решења која су као таква донета, директна су последица примене прописа. Други разлог, који је веома чест у пракси, јесу непотпуни подаци о стажу и заради за неке раније године осигурања. Ти подаци се пре свега односе на стаж и зараду, али чак и на часове зараде, или на накнаде зараде. Поједине податке о стажу и заради треба прибавити из Историјског архива. За сада Филијала за град Београд, нажалост, нема системско решење у погледу прибављања података из Архива града Београда, па се ти подаци не достављају благовремено, што успорава поступак. Навео бих и трећи разлог, а то је доношење решења о пензији применом члана 120, односно у случајевима у којима се право на пензију утврђује за самосталне обвезнике плаћања доприноса (категорија самосталних делатности, пољопривредници, уплата по члану 15 Закона о ПИО, продужено осигурање). Уколико они нису уплатили своје доспеле износе доприноса, а ти случајеви су све учесталији, врши се обустава 1/3 месечног износа пензије, и све док се ти доприноси не намире решење је привремено за цео тај период намирења доприноса. То решење може и да остане привременог ка-

Иван Тодоровић

рактера, јер се нажалост у све већем броју случајева дешава да се доприноси никад не намире. И овај разлог је такође директна последица примене прописа.

Да ли могу да недостају још неке чињенице које су од утицаја на доношење привременог решења, и који је правни основ за таква решења?

– Наведени разлози су општи, ређе доносимо привремена решења када недостају неке друге чињенице, као што су уверења о бенефицираном стажу и одслужењу војног рока, када утврђивање права зависи од неких чињеница које треба да достави инострани носилац осигурања, и слично. У последње време поједине државе са којима имамо потписане међународне споразуме о социјалном осигурању, односно неке републике бивше СФРЈ, инсистирају на доношењу коначног решења у Републици Србији како би оне могле да одлуче по својим националним прописима о праву. Међутим, у споразумима који се примењују нема основа за такво инсистирање већ треба само доставити објашњење иностраном носиоцу осигурања о разлозима привремености. Што се тиче правног основа за до-

ношење привремених решења, то је члан 207 Закона о општем управном поступку. Према тој одредби решење се доноси на основу података који су утврђени у часу његовог доношења. Морам да напоменем да привремено решење дејствује као самостално, односно има све атрибуте трајног решења, како у погледу правних средстава, тако и у погледу извршности. Она се могу доносити и по службеној дужности и по захтеву странке. Приликом доношења привременог решења, у образложењу наши запослени обавезно таксативно наводе све разлоге привремености, период и године за које нису утврђени стаж и зарада, па је савет будућим корисницима да се обавезно посвете и читању тог дела, јер могу да утичу на послодавца да, за спорне године због којих је решење привремено, обезбеде недостајуће податке.

Чиме још може да се објасни већи број привремених него трајних решења на годишњем нивоу?

– С једне стране, дакле, морамо да имамо у виду разлоге које сам већ навео за доношење привремених решења. С друге стране, морамо да сагледамо распад је-

динственог правног и пензијског система 90-их година прошлог века, такође и неизвршавања законске обавезе послодаваца у погледу подношења пријава на осигурање и пријава М-4, односно неуплаћеност доприноса, што је све утицало на постојеће стање у бази матичне евиденције Фонда у смислу комплетности података. Када све то узмемо у обзир, очигледно је зашто се у току године, нажалост, донесе изузетно велики број привремених решења. Привремена решења су, дакле, или последица директне примене закона, или објективних околности. Препорука је да се, у ситуацији када се не могу одмах утврдити сви подаци, у циљу поштовања законског рока (два месеца) донесе привремено решење.

Сада је јасно да се привремена решења доносе да би грађани што пре дошли до својих дугогодишњим радом заслужених примања, али када могу да наставе извесни проблеми?

– Да би се донело трајно решење није потребан захтев странке, оно се доноси по службеној дужности, али имајући у виду велики број привремених решења није на одмет да корисници или странке поднесу формални захтев који ће свакако бити у најкраћем времену обрађен. Поставља се, међутим, питање износа пензије по трајном решењу, јер се њиме може утврдити већи али често и мањи износ. Што је период осигурања у години у којој се остварује право на пензију краћи, то је већа могућност да износ буде мањи. Прецизније, просечна зарада на нивоу целе земље, као што сам рекао, објављује се тек наредне календарске године за претходну. Ако је корисник у тој години навршио само један месец стажа, односно јануар, када се опоредује та зарада за први месец са просечном годишњом зарадом у Србији, она је увек нижа у односу на ту просечну годишњу зарату. У нашим условима је у првом месецу, а и у првих шест месеци зарада нижа у односу на других шест месеци, а поготову у односу на децембар. Такође, ако се касније прибаве подаци из неких ранијих година осигурања, а пре свега мислим на оне до 90-их година прошлог века, тада постоји велика могућност да нови износ пензије буде мањи, јер је честа појава да је радна биографија таква да са годинама стажа расте и плата. Математички гледано, година у којој је неко тек почео да ради даће нижи просечан лични коефицијент од његовог просечног личног коефицијента за цео период осигурања. Наравно, ако је нови износ мањи, настаје незадовољство код корисника пензија. То је и велики проблем за рад Филијале јер подразумева спровођење поступка за повраћај преплаћених износа пензије. Наглашено је и незадовољство корисника јер мора да врати преплаћени износ – наводи за крај Иван Тодоровић, директор Филијале за град Београд РФ ПИО.

Јелена Оцић

ЗАВРШЕНА ОБУКА ЗА СТАРЕ ЗАНАТЕ

Ближи запослењу

Захваљујући доброј партнерској сарадњи Удружења самосталних занатлија Новог Сада, Новосадске привредне коморе, Уније послодаваца, градске и покрајинске администрације и Националне службе за запошљавање, у Новом Саду су јула ове године 73 незапослене особе добиле сертификате о успешно завршеној обуци из старих и уметничких заната. Прецизније, 30 их је добило ову диплому за завршен први ниво обуке, док их је 43 први пут у нашој земљи стекло сертификате о завршеном другом степену који им отвара могућност да раде самостално, да отворе сопствене радње и покрену мали бизнис, као и да се и даље усавршавају из ове области.

Полазници обуке су незапослена лица која су потражила запослење преко пројекта НСЗ „Стари занати – нова шанса“, а 13 мајстора из Удружења самосталних занатлија били су извођачи ове обуке. Обуку за керамичаре, дрворезбаре, златаре, мајсторе за израду предмета од коже, за израду сувенира и за осликавање тканина изводили су у својим мајсторским радионицама, јер је овај пројекат предвидео да скоро 99 посто обуке буде практичан рад, а свега један посто се односи на теоријску обуку.

Владимир Анђеловић, полазник курса који је по занимању возач моторног возила, и који је завршио обуку за златара, задовољан је постигнутим, али жели да похађа и виши курс. С друге стране, Јелена Шијачић, ментор – мајстор дубореза, каже да је други степен обуке био веома интересантан и да су полазници показали висок степен ентузијазма током обуке.

– Ово је само почетак, мада смо у претходних пет година за ове занате оспособи-

ли више од 300 незапослених у Војводини, а очекујемо да се у најскорије време у Скупштини Србије усвоји и Закон о занатству, који је већ ушао у скупштинску процедуру и који ће занатлијама обезбедити боље услове за пословање и отварање радњи. Ми ћемо у међувремену, са нашим партнерима, у жељи да овим људима дамо шансу да се лакше запосле, за њих организовати и трећи степен обуке за старе занате – рекао је овим поводом Славко Новаковић, високи функционер Уније послодаваца и председник новосадског Удружења самосталних занатлија, једног од најстаријих у Србији.

Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, који је заједно са мајсторима – менторима уручио полазницима сертификате о завршеној обуци, најавио је да ће се убудуће обука за трећи ниво обављати у новоотвореном новосадском Едукативном центру. Живко Макарић је испред градских власти најавио и отварање посебног продајног и изложбеног простора за занатске производе и производе традиционалних мајсторских радионица у једном од пасажа у самом центру Новог Сада.

Осим полазника и бројних гостију, свечаној додели сертификата и изложби њихових радова у Занатском дому у Новом Саду присуствовали су и Станко Крстин и Миљана Стојишић-Стојановска, челници Уније послодаваца Војводине. Били су ту и Илија Шакић, директор Филијале РФ ПИО Нови Сад, Стеван Зарин из Покрајинске службе запошљавања, Миодраг Дражић из новосадске Филијале НСЗ и Зоран Станковић, директор Едукативног центра.

Мирослав Мектеровић

Више основице за наредни квартал

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од 1. августа важе нове основице осигурања које су за 6,74 одсто више од досадашњих (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу). Заинтересовани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. Најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја – износила је 20.224 динара, а највиша пет просечних плата, односно 288.915 динара.

Допринос за пензијско-инвалидско осигурање је 22 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 4.449 до 63.561 динар. Нови износи примењиваће се за уплате за август, септембар и октобар 2012.

Нови Сад: додељени први сертификати

У Едукативном центру за обуку у професионалним и радним вештинама у Новом Саду 5. јула су додељени сертификати групи од педесет полазника, који су на евиденцији НСЗ. Сертификати су им уручени пошто су савладали основну обуку из информатике и курс енглеског језика. Курсеви су започели 17. маја, и пошто је ово прва генерација полазника који су завршили обуку у овом центру, сертификате им је уручио Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова.

У Едукативном центру је у току и курс за завариваче, који се завршава крајем септембра, а у плану су и обуке за армираче, зидаре и молере. Према Васиновим речима, на јесен ће почети и конкретна сарадња са оваквим центром у Мађарској – полазници ће се обучавати кроз реализацију њихових програма и добиће сертификате који ће важити и у Европској унији.

Најбоље фотографије света у Београду

из 124 земље. Ове године је у такмичарску процедуру било уврштено више од 100.000 фотографија, а главну награду добио је Самјуел Аранда за фотографију објављену у „Њујорк тајмсу“ – портрет жене са велом која грли повређеног сина након уличних протеста у Јемени.

Као пратећи програм изложбе од 23. до 25. јула организована је радионица за фоторепортере, коју је водио фотограф Брендан Банон.

Пре Београда, изложба је од 3. до 17. јула била постављена у Новом Саду, док иста поставка током маја, јуна, јула и августа обилази и Москву, Токио, Сиднеј, Гент, Единбург, Сантјаго, Веллингтон, Сеул, Отаву и друге градове света.

У београдском Дому омладине 20. јула је отворена изложба на грађених фотографија на конкурс фондације World Press Photo за 2012. годину, а сви заинтересовани могу да је посете до 2. августа.

Изложбу чине фотографије 56 фоторепортера изабраних међу више од 5.000 пријављених аутора

Помоћ ковинским пензионерима

Скупштина општине Ковин је на седници од 29. јуна донела Одлуку о финансијској помоћи пензионерима своје општине у 2012. години. Овим актом одлучено је да ће пензионери који примају најнижу пензију по прописима о ПИО, а нису власници пољопривредног земљишта површине веће од једног хектара, добити једнократну новчану помоћ од 4.000 динара у овој години.

Одлуком је предвиђено да поменуто право немају пензионери који су остварили пензију у страним државама, док га имају они који су то право остварили на територији бивших република СФРЈ.

Центар за социјални рад Ковин исплаћиваће одобрену новчану помоћ корисницима најниже пензије из општине Ковин на основу њиховог захтева. Они том приликом морају да приложе и последњи чек од пензије, док ће ова установа, на основу изјаве подносиоца захтева за остваривање помоћи, у ковинском катастру непокретности проверавати податке о површини пољопривредног земљишта које је у његовом власништву.

Најављена тринаеста пензија

Пензионери са мање од 15.000 динара месечно, до краја године могли би да приме први део 13. пензије која ће се, према најавама, исплаћивати квартално и износиће укупно 20.000 динара.

Коалициони споразум предвидео је 13. пензију која ће бити исплаћена у четири рате од по 5.000 динара а исплата би требало да почне када се изабере влада и створе технички услови.

Према подацима РФ ПИО, за мај 2012. године исплаћено је око 1,6 милиона пензија – у категорији запослених и самосталних делатности најнижи износ (12.645 динара) и мање од те суме примило је око 34 одсто пензионера.

Најнижа примања, у просеку 9.706 динара, имају пољопривредни пензионери. Већина њих прима око 9.900 динара, док нешто више од 3.700 добија мање од 5.000 динара месечно.

Суша угрожава усеве

Влада Војводине је на седници од 18. јула ове године упутила захтев Влади Србије да прогласи елементарне непогоде у АП Војводина.

Недостатак падавина и талас врућине са дневним температурама од 35 до 38 степени Целзијуса у јуну и јулу угрозио је усеве под кукурузом, сојом, сунцокретом и шећерном репом у свим деловима Покрајине. Према проценама стручњака из пољопривредних служби, може се десити да у неким областима, уколико ускоро не буде падавина, род појединих култура буде умањен и за 60-70 одсто у односу на вишегодишњи просек.

Констатовано је да ће на површинама које се наводњавају приноси кукуруза бити рекордни.

Бициклисти оштећеног вида кренули за Мостар

У Крагујевцу је 25. јула стартовала манифестација бициклиста оштећеног вида „Тандем бициклички маратон“. Пут Мостара кренула је тандем бицикличка посада и још четири бициклисте појединачно. Трка ће имати четири етапе дужине од око 120 километара: Крагујевац – Ужице, Ужице – Вишеград, Вишеград – Сарајево и Сарајево – Мостар.

Бициклисти су на овај пут кренули девету годину заредом, а ове године трка први пут има такмичарски карактер. Четворица крагујевачких спортиста учествоваће и на традиционалним скоковима са старог моста у Мостару.

Сећање на Зорана Радмиловића

Поводом 27. годишњице смрти нашег прослављеног глумца Зорана Радмиловића на његов споменик код Матичне библиотеке у Зајечару цвеће су положили глумци зајечарског позоришта које носи његово име.

На овом пригодном месту пред глумца, грађана, симпатизера, његове фамилије, говорили су и Владимир Ђуричић, директор позоришта, и др Срећко Николић као представник Градске управе Зајечар. Краћи програм у холу позоришта „Зоран Радмиловић“ извели су „Боеми“, а присутни су имали прилику да чују стихове Томислава Милојевића посвећене Зорану Радмиловићу, под називом „Сви су очекивали нешто“.

Исплата пензија

Исплата другог дела јунске пензије корисницима из категорије запослених почела је 25. јула.

Бившим пољопривредницима други део јунских припадљености исплаћује се од 21. јула.

Самосталци ће своје целе јулске пензије примити 3. августа, а војни пензионери 7. августа.

Седамдесет дана летње забаве на Ушћу

Од 30. јуна до 10. септембра плато испред Ушће шопинг центра у Београду биће центар забавних и спортских активности, а сви забавно-рекреативни садржаји су бесплатни. Посетиоци ће моћи да играју кошарку, фудбал, падел, бадминтон, тенис и одбојку на песку, да се такмиче у различитим дисци-

плинама и освајају вредне награде, да уживају на Naxi плажи уз 720 сати радијског програма уживо, да се друже са познатима. Биће организовани концерти, плесни наступи, маскенбали, играонице, караоке такмичења, часови јоге и зумбе, турнири на три спортска терена, више од 3.000 различитих догађаја и још много тога.

У оквиру ове манифестације биће организоване и радионице на тему животне средине уз поставке рециклажних система, где ће сви присутни бити у прилици да упознају процес рециклаже, а канте за селекцију отпада биће постављене на целој поставци испред шопинг центра Ушће.

Једни у бање, други

Иако су многи склони да када је реч о пензионерском одмору прокоментаришу како њима за то служи цела година, ипак лето је лето и просто је логично да се тада некуд путује.

Они на излете, деца и унци на летовање

Верски туризам је, изгледа, код наших пензионера доминантан. Када је, пак, реч о летовањима, њихов избор најчешће пада на Грчку, а топ одредишта су Ставрос и Аспровалта. Путују претежно као брачни пар, али одлазе на одмор и са пријатељима или најближим рођацима, а има случајева када се одваже да иду сами. Аранжмане уплаћују за предсезонски или постсезонски период, управо због нижих цена или повољности. За

бивше републике СФРЈ не постоји велико интересовање код пензионерске популације, сем ако не иду у завичај и у посету родбини, а највише путују у Црну Гору.

Због жеље чланова за дружењем и откривањем нових одређишта, удружења пензионера широм Србије организују краћа путовања. Председник Општинске организације пензионера Смедеревска Паланка, Слободан Пантић, наводи да су од почетка године организовали више посета другим местима, а да ускоро иду у Јагодину, потом и у Гучу на Сабор. Према његовим

како кажу, веома су задовољни жељом пензионера да одседну у хотелу „Подриње“. Удружења пензионера из Сурчина и Барајева су за своје чланове у овом хотелу резервисала август и септембар, тако да ће боравити само они, за друге госте неће ни бити места. Хотел има базен затвореног типа, пун пансион за пензионере кошта 1.500 динара, а рачун путем административне забране преко Фонда ПИО могу да отплаћују на три до шест рата.

У Турист трејду су нам објаснили да је интересовање пензионера незнатно и да ће само

претежно једнодневни излети. У Омнитурсу су, пак, изненађени другачијом ситуацијом у односу на претходну летњу сезону. Наиме, ове године је више тражен скупљи смештај, и то у Рибарској бањи и Бањи Ковиљачи, а један број пензионера се опредељивао и за Матарушку бању. Када је реч о броју уплаћених аранжмана, њих је много мање него лане. У овој агенцији то објашњавају тиме што објекат у Љигу, у коме је боравак знатно јефтинији, ове године није ни радио, а са Буковичком бањом, која је такође била повољна, нису имали сарадњу јер се прошле године велики број туриста жалио на изузетно лоше услове и смештај. Иначе, ова агенција путем уговора о административној забрани са Фондом ПИО даје могућност плаћања на три до шест рата. Зато су се многи определили да искористе ову повољност, али да на летовање пошаљу своје најмилије, унуке и децу, и то у Грчку.

Дунав – најпривлачнији за стране туристе

Једна од најексклузивнијих понуда наших туристичких организација свакако је река Дунав, са коришћењем пристаништа у Новом Саду, Београду, Костолцу и Доњем Милановцу. Наутичка туристичка сезона траје од раног пролећа па до јесени и привлачна је, нарочито за госте из западне Европе, не само због лепоте предела којима протиче ова највећа европска река, већ и због веома богате туристичке понуде коју обезбеђују туристичке организације градова на обалама Дунава.

Нови Сад је прва туристичка дестинација на којој се задржавају луксузни западноевропски речни бродови (крузери) који крстаре Дунавом, и то обично у раним поподневним часовима и ту остају до вечерњих сати. То време туристи користе да разгледају Нови Сад, Петроварадинску тврђаву, да обиђу фрушкогорске манастире, посете

вани за излете, и то пре свега за обилазак манастира. Чак и када одлазе у бање увек се распитују да ли у близини има нека историјска знаменитост, посебно верско здање које могу да виде. Када је, пак, реч о летовањима, њихов избор најчешће пада на Грчку, а топ одредишта су Ставрос и Аспровалта. Путују претежно као брачни пар, али одлазе на одмор и са пријатељима или најближим рођацима, а има случајева када се одваже да иду сами. Аранжмане уплаћују за предсезонски или постсезонски период, управо због нижих цена или повољности. За

речима, у групама од педесет чланова преовлађују жене јер су оне увек активније и предузимљивије.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, поред бројних других предузећа, има потписане уговоре о административној забрани и са туристичким агенцијама и хотелским објектима, те тако корисници пензија могу плаћати на више рата свој одмор и опоравак. Распитали смо се колико у овој сезони пензионери користе ову могућност као туристи.

У Хотелско-туристичком предузећу „Бања Ковиљача“,

два аранжмана бити отплаћивана преко уговора са Фондом ПИО о административној забрани, и то за Халкидики. Иначе, при избору одредишта, старији грађани и показују највећу жељу за боравак у Грчкој, у регији Светог Ђорђа (Паралија) али у тој агенцији немају понуде за одлазак у бањска лечилишта и рехабилитационе центре.

У објекат туристичко-угоститељског центра „Звезда“ у Брусу пензионери навраћају само у пролазу, да се окрепе и ручају, а потом настављају ка Копаонику. Они долазе у групама од тридесет до четрдесет особа, и то су

На пут око света

Сремске Карловце и Стражилово, а често и ручају у етно кући у селу Јазак на Фрушкој гори. Најчешћи гости су Немци и Холанђани, али они, према речима људи који раде у туристичким пословницама, врло мало троше на куповину сувенира и остале туристичке робе јер су то углавном пензионери који су цео радни век штедели да себи приуште овакво путовање.

Београд је једина обавезна и најпосећенија дестинација на крстарењу Дунавом. Прошле године на београдском пристаништу било је 445 пристајања са 58.000 туриста. Према речима Милана Радовића из Луке „Београд“, у сезони од маја до септембра недељно буде од 17 до 25 пристајања, а у Београд се стиже у раним јутарњим часовима. Туристи су углавном из западне Европе (највише из Немачке), али има гостију и из Енглеске, Данске, Холандије... Велика је заинтересованост и пензионера из Сједињених Америчких Држава. Како каже Александар Суша, из Туристичке организације Србије, најчешћи гости су старија лица, махом пензионери са више од 65 година који чине скоро половину укупног броја посетилаца, док је у старосној доби од 50 до 65 година око 36 одсто (подаци из 2010. године). Приликом боравка у Београду, који траје дан-два, туристи посећују Калемегдан, Београдску тврђаву, Зоо-врт, Скадарлију, Храм Светог Саве, Музеј 25. мај, Авалски торањ. Обавезно је, на пример, разгледање Београда, Новог Београда и Земуна, ушћа реке Саве у Дунав са Калемегдана. Кад остају два дана онда им се организују излети до Ковачице, Опленца и у вечерњим сатима приређује фолклорни етно програм.

Туристичка организација Београда је, у циљу што боље информисаности страних туриста, на пристаништу организовала свакодневни рад инфо центра који госте упознаје са градом и

свим садржајима уз обиље промотивних материјала намењених знатижељним туристима. У циљу пружања комплетних услуга и задовољења свих потреба путника, на Међународном путничком пристаништу Луке „Београд“ раде мењачница, банкомати, продавница са богатим асортиманом сувенира, деликатесних производа хране и пића и других производа који

Београд је пристало више од 210 бродова. Крстарење Дунавом је изузетно атрактивно за туристе из Немачке, САД и Велике Британије, земаља Бенелукса и Скандинавије, али и за Аустријанце, Французе и Италијане.

У Костолцу је пристало око 30 бродова са око 3.600 путника. Сви страни туристи који пристају у Костолцу углавном по-

ком од успутних градова. Цена једног дана на броду је око 100 евра, а у луксузној класи цена достиже и до 400 евра дневно

У компанији Прво паробродско друштво Београд кажу да амерички пензионери-туристи у Европу долазе авионом до Будимпеште или Регензбурга, одакле бродом плове низ Дунав до пристаништа на Црном мору у Бугарској. Туристичке органи-

Пристаниште Доњи Милановац

преносе и промовишу аутентични дух наше земље, као и традиционалних предмета за свакодневну употребу и аутентичне српске народне ношње. На пример, у етно продавници на пристаништу у Београду кажу да пензионери из САД остављају највише новца, а купују сувенире (заставице са грбом Београда, укусно дизајниране магнете, значке, чокањчиће, сапуне и сл.). Немци поред сувенира купују ајвар и друге деликатесне кулинарске домаће производе.

Овогодишња наутичко-туристичка сезона у Београду почела је 24. марта, а на Међународном путничком пристаништу Луке „Београд“ очекује се да ће ова година бити рекордна, на основу најаве да ће пристати 471 брод. Од почетка сезоне у

сећују Виминацијум и Сребрно језеро. У Доњем Милановцу је било 48 пристајања са око 7.000 путника. Туристи овде обавезно посете Лепенски вир и уживају у току Дунава кроз клисуру и пролазу поред хидроелектране „Ђердап“. Крстарење Дунавом је врло атрактивно, јер се пролази кроз седам подунавских земаља и пристаје у чак пет главних градова.

Страни пензионери, махом су у питању старији брачни парови, најчешће путују бродом (крузером) јер је тај превоз веома удобан, све им се налази на броду, и ресторани, и базени, и спаваће собе, казина, а ту су и козметички салони и салони за забаву. Управо зато се ови туристи махом опредељују за ручавање на броду, а ређе се одлучују за организован ручак у не-

зације су задужене за организацију садржаја и обезбеђење водича, а планове путовања, маршруте и дужину боравка у појединим дестинацијама саставиле су стране компаније преко којих туристи долазе. Генерално гледано, њихово мишљење о боравку у Србији је позитивно, чак 80 одсто анкетираних је изјавило да ће поново доћи у Србију, а више од 85 процената ће је препоручити својим рођацима и пријатељима. Искуство водича показује да амерички туристи нису много заинтересовани за историјску прошлост, већ за актуелне тренутке, док се туристи из европских земаља више интересују за упознавање историјских знаменитости, него за актуелна збивања.

**Јелена Оцић
Јасмина МекКевит**

Нема сабирања стажа

Велики број наших људи налази се на привременом раду у страним земљама, углавном у државама Европске уније, где остају све до стицања права на пензију. Због тога ћемо у „Гласу осигураника“ поновити која су законска права осигураника у тим земљама и на који начин се она могу остварити.

Основно начело је изједначеност права држављана обе државе уговорнице, али се обавезе осигурања одређују према прописима државе у којој је радник запослен

Конвенција о социјалном осигурању између ондашње Федеративне Народне Републике Југославије и Швајцарске конфедерације, којом се регулишу односи у делу обезбеђења права у погледу социјалног осигурања између две државе, закључена је у Берну 8. јуна 1962. године, ратификована је 1963, а на снагу је ступила 1. марта 1964. године. Измене и допуне Конвенције извршене су 1982. године и сходно се примењује и на Републику Србију. Конвенцијом је предвиђено да се за стицање права из

пензијског и инвалидског осигурања, за наше држављане примењују посебне одредбе из швајцарског старосног и породичног осигурања.

Ако осигураник, наш држављанин, има право да користи редовну непотпуну пензију, а она износи мање од 10 одсто редовне пуне пензије, он може

захтевати да му се исплати паушално обештећење, у висини колико износи пензија која му се дугује. Ако је износ редовне непотпуне пензије већи од 10 одсто, а мањи или једнак 20 процената исте, осигураник има могућност да сам одабере да ли ће примати пензију или захтевати паушалну накнаду.

Он то може захтевати ако не борави у Швајцарској, односно ако дефинитивно напушта швајцарску територију. Исплатом тог обештећења и осигураник и надживели чланови његове породице губе право на накнадне захтеве за исплату плаћених доприноса.

Право на ванредну пензију може да користи наш држављанин, само док му је пребивалиште у Швајцарској и ако је у Швајцарској становао најмање 10 пуних година, ако се ради о старосној пензији, или пет година ако се ради о породичној или старосној пензији, којом се ова замењује. Рачуна се непосредно пре дана од којег се тражи пензија.

Право на редовну инвалидску пензију имају наши држављани ако су ову пензију добијали пре него што су напустили Швајцарску; ово право је изједначено са правом лица која су осигурана према швајцарским законима, аналогно се примењује као и за редовне непотпуне пензије,

ЗА ШВАЈЦАРСКУ ПЕНЗИЈУ УЗИМА СЕ У ОБЗИР САМО СТАЖ КОЈИ ЈЕ ОСТВАРЕН У ШВАЈЦАРСКОЈ		
СТАРΟΣНА ПЕНЗИЈА	Мушкарац	65 година живота
	Жена	64 године живота
ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА	Мушкарац	63 године живота
	Жена	62 године живота
НАПОМЕНА: Код превремене старосне пензије утврђује се трајно умањење 13,8%		
ИНВАЛИДСКА ПЕНЗИЈА	Да је наступила инвалидност (губитак радне способности); 1 година стажа осигурања у Швајцарској	
ПОРОДИЧНА ПЕНЗИЈА	Породичну пензију под одређеним условима могу остварити удова, удовац и деца	

с тим што је за ванредне пензије из инвалидског осигурања услов да је боравак у Швајцарској трајао најмање пет пуних година за те пензије и старосне којима се ове замењују.

Редовне инвалидске пензије предвиђене за осигуранике чији је степен инвалидности мањи од 50 одсто, као и додаци за неспособне могу се давати само док осигураник има пребивалиште у Швајцарској.

Старосна пензија

Право на старосну пензију, према прописима важећим у Швајцарској, стиче осигурани мушкарац са навршених 65 година живота (жене са 62 године) и најмање једном годином стажа осигурања проведеног код швајцарске благајне. Дакле, не може се уопште рачунати стаж осигурања стечен у нашој земљи.

Инвалидска пензија

Право на инвалидску пензију стиче се ако је наступила инвалидност од преко 50 процената. Неспособност за рад од најмање 50 одсто треба да има трајање од једне године у току трајања радног односа. Да би се избегле могуће компликације око коришћења овог права, најсигурније је решење да осигураник буде на боловању најмање годину дана. Разуме се, генерални услов да би се стекло право на швајцарски део инвалидске пензије јесте да је стаж осигурања од једне године навршен у Швајцарској.

Породична пензија

Општи услов за признавање права на породичну пензију је испуњен само ако преминули осигураник, од кога се изводи право на породичну пензију, има у Швајцарској остварен стаж осигурања од најмање једне године. Круг сродника обухваћен овим правом, у случају смрти осигураника, односи се само на брачног друга (удову или удовца) и децу.

Ако је смрт осигураника наступила услед несреће на послу, правом на породичну пензију обухваћени су, осим брачног друга и деце, још и браћа и сестре. Посебни услови за признавање права на породичну

пензију су године живота, као и постојање неспособности за привређивање

Особености Конвенције

Најважнија особеност Конвенције између наше земље и Швајцарске односи се на чињеницу да обострано није прихваћено начело сабирања оствареног стажа осигурања у обе државе код утврђивања права на пензију и одређивања висине пензије. Наиме, Швајцарска не узима у обзир стаж осигурања остварен у Југославији (Србији), већ искључиво стаж осигурања остварен у Швајцарској.

Код нас се узима у обзир и стаж осигурања остварен у Швајцарској, ако нису испуњени услови за утврђивање права на старосну, инвалидску или породичну пензију, с тим, када се код нас примењује принцип сабирања времена осигурања оствареног у обе земље онда се одређује право на сразмерни део пензије (према годинама стажа у нашој земљи, односно у Швајцарској).

Исплата пензија

Швајцарска благајна осигуранику који нема пребивалиште у Швајцарској исплаћује пензију из швајцарског старосног, инвалидског и породичног осигурања свака три месеца преко надлежног фонда. Корисници који примају швајцарску старосну, инвалидску или породичну пензију морају без одлагања доставити надлежном пензијском фонду сваку промену: у свом личном или породичном стању, у свом здравственом стању или способности за рад и привређивање, ако тај моменат утиче на право на пензију или на њену висину.

Разуме се да на овако малом простору не могу да се обраде сви могући случајеви који се сусрећу у пракси, али се зато, ако се поступак покреће у Србији, мора знати да је за лица која су радила на територији АП Војводине надлежан Покрајински фонд ПИО у Новом Саду, а за остали део Србије Дирекција Фонда ПИО у Београду, Др Александра Костића бр. 9, где постоји одељење за примену споразума са другим државама, и где се у првом степену одлучује и о праву на тзв. иностране пензије.

Јасмина МекКевит

ПОДРШКА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Да буду равноправни

Социјални сервиси за особе са инвалидитетом су нужност, они су део њиховог живота, а за то је потребно социјално партнерство са локалном заједницом. У овом тренутку у Србији нису довољно развијени ови сервиси и подршка особама са инвалидитетом, што онемогућава њихову активност. Ово је у најкраћем оцена неколико невладиних организација, које су радиле на пројекту „Социјални сервиси (услуге) за особе са инвалидитетом као подршка једнаком социо-економском развоју“.

Пројекат је спроведен у десет општина у Србији. Трајао је годину дана, а спровели су га Центар за оријентацију друштва, Удружење за помоћ особама са аутизмом Србије, Европска мре-

Женерални закључак пројекта је да се постојећим нивоом услуга за особе са инвалидитетом не може бити задовољно, јер на тај начин оне не могу да активно учествују у друштву. Те услуге морају бити такве да овим особама омогуће подршку самосталном животу уз превоз, дневне центре, предшколске и друге услуге, као и рехабилитацију.

Истраживач Дарија Бутиган истиче да нема довољно педагошких асистената, који би наставницима били подршка у раду са децом са инвалидитетом, а да дводневна обука, коју су имали овом приликом, није довољна.

Весна Петровић, председница Републичког удружења за помоћ особама са аутизмом, и сама мај-

жа пружалаца сервиса, Међународна мрежа помоћи и Центар за развој инклузивног друштва, а све под покровитељством ЕУ у оквиру програма „Подршка цивилном друштву“.

Представници ових организација у десет градова у Србији одржали су 16 дводневних обука, на којима је учествовало око 300 полазника, укључујући и представнике пружалаца услуга за особе са инвалидитетом. Били су ту и представници центара социјалне помоћи, локалних власти, као и представници образовног система.

– Идеја је била да се ојача сарадња између локалне самоуправе, пружалаца услуга (сервиса) и особа са инвалидитетом, као и да се маркирају потребе на локалном нивоу – каже Золтан Михок, извршни директор Центра за оријентацију друштва.

ка једног таквог детета, залаже се за партнерски однос државе, локалних самоуправа и родитеља у ослушкивању потреба ових особа. Оцењује да је неопходна деинституционализација и укључивање особа са интелектуалним потешкоћама у редовне друштвене токове, уместо што, како каже, постоје установе са по 900 корисника.

– Под хитно је потребно обезбедити становање уз подршку, уместо боравка у институцијама. На саветовању у Истанбулу чули смо да у једној кући не сме да буде више од шест особа са аутизмом, а идеално би било да буду само две. Ово је неопходно и стога што морамо мислити о томе и шта ће бити са том децом, када нас, родитеља, више не буде било – закључује Весна Петровић.

Љиљана Миленковић

ТРЕЋА СМОТРА ХОРОВА И ПЕВАЧКИХ ГРУПА САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ У ЗРЕЊАНИНУ

Расте број учесника

У барокном здању најстаријег позоришта у Србији „Тоша Јовановић“ у Зрењанину – граду кандидату за европску престоницу културе 2020. године, 27. јуна одржана је трећа Смотра хорова и певачких група Савеза инвалида рада Војводине.

– Савез инвалида рада Војводине, који сачињавају 33 општинске организације, жели на овај начин да, поред свих осталих послова и активности које обавља, искаже и креативност и вишегодишњи рад својих чланова у овој области. Захвални смо и Министарству рада и социјалне политике које то уважава, те је делимично учествовало у финансирању овогодишње Смотре хорова. Зрењанинско позориште је због своје акустике заиста право место за ову нашу манифестацију хорског певања, и предлажем да Општинска организација СИР Зрењанин буде стални домаћин Смотре. Они су били успешни домаћини и прошле године, када је учествовало пет општинских организација, а број учесника се ове године увећао на шест, што

и јесте жеља и наш циљ – да се шири број учесника – рекла је Стана Свиларов, председница СИР Војводине, приликом отварања Смотре.

На овогодишњем наступу, своје гласовне могућности у складном хорском певању представили су: Хор „Сремци“ из ОО СИР Сремска Митровица, Хор „Крила буковица“ из ОО Сомбор, Певачка дружина „Здравичар“ из ОО Пландиште, хор из ОО Сента, Хор „Златни глас“ из ОО Шид и Хор „Градну-

лички бисери“ из ОО Зрењанин. Зорица Кеџић из Зрењанина, примадона у пензији, била је, као и прошле године, задужена за стручну оцену њиховог наступа. Запазила је да су на овој смотри сви хорови јасно отпевали текст, што лани није била одлика свих, затим да су сви добро звучали, што се могло приметити и по бурним аплаузима публике. Похвалила их је и што кроз свој репертоар чувају нашу народну баштину, а том приликом поручила је и једном

хоровођи да се не стиди да даје интонацију свом хору јер се то дешава и код професионалних хорова.

Међу око 100 учесника и љубитеља ове врсте музике, манифестацији су присуствовали и Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, Милијана Живановић, начелница Одељења општих и финансијских послова у Филијали РФ ПИО Зрењанин, као и Славојка Кљакић и Мирјана Бабин из покрајинске СИР.

Домаћин Стеван Радишић, потпредседник покрајинског СИР и председник ОО СИР Зрењанин, позвао је и остале организације Савеза инвалида рада из Војводине да се потруде да у својим срединама оснују хорове, како би их у наредном периоду на оваквом окупљању било још више. С друге стране, лично је преузео обавезу да следеће године обезбеди учешће и хорова из Баната који певају на румунском и словачком језику.

На крају смотре, Стана Свиларов уручила је учесницима захвалнице и признања за овогодишњи наступ.

Мирослав Мектеровић

ИЗРАЂИВАЧИ СУВЕНИРА И ПРОИЗВОДА СТАРИХ ЗАНАТА ТОКОМ ЕГЗИТА ДОБИЛИ БЕСПЛАТНЕ ТЕЗГЕ

Искоришћена шанса за промоцију радова

Градска управа за комуналне послове Новог Сада обезбедила је током трајања овогоди-

шњег музичког фестивала Егзит, од 12. до 15. јула, бесплатне тезге за продају сувенира,

производа старих заната и домаће радиности у центру Новог Сада. Петнаестак заинтересованих произвођача – који су се одазвали овој акцији града и који су уписани у регистар привредних субјеката, користили су тезге постављене у улици Краља Александра за продају и представљање својих производа у периоду од 8 до 21 сат без плаћања локалне комуналне таксе.

Шанса за промоцију и продају сувенира, производа старих заната и домаће радиности била је изузетно погодна, пошто је према званичним проценама познати музички фестивал на Петроварадинској тврђави

ове године посетило више од 130.000 гостију, а од тога око 50 посто их је било из иностранства.

– Лепо је што смо добили прилику да представимо свој рад и задовољни смо подршком града, јер већина нас нема своју радњу или продавницу, већ само регистровану занатску радионицу. Промет, као промет – некеме је мало, а некеме много, али изложила сам своје производе и очекујем пословне контакте са заинтересованима и након ове акције – изнела је своје утиске Тамара Васин из Новог Сада, која се бави производњом природних сапуна и козметике.

М. Мектеровић

ТРИДЕСЕТ ДРУГИ „ЧОБАНСКИ ДАНИ” У КОСЈЕРИЋУ

Домаћину највише трофеја

Традиционални, 32. по реду, сабор сеоског стваралаштва и обичаја, популарни „Чобански дани”, одржан је од 13. до 15. јула у Косјерићу. И ове године приказана је богата ризница културно-уметничког стваралаштва и народних обичаја.

Гости из разних крајева наше земље желели су да се подсети обичаја, старих заната, песама и игара... На изложби под називом „Вредне руке” могли су да виде занимљиве рукотворине косјерићких жена: ткење, плетене, везене и хеклане радове.

Централна позорница на обали Скрапежа била је резервисана за наступе културно-уметничких друштава са играма из источне Србије, из Пчиње, влашке и шопске игре, из Шумадије и из Тимочке крајине.

Присутне је поздравио драги гост Миран Гориншек, жупан Словенске Коњице. Импресиониран бројем учесника рекао је да

је Косјерић мали град у који се посетиоци увек радо враћају, јер гостољубивост људи из овог краја се не може измерити.

У главном програму манифестације одржано је такмичење у кувању домаћих јела под називом „Златне руке”. Више од 100 учесника такмичило се у старим чобанским спортским дисциплинама. У надвлачењу конопцем победила је екипа Рибашевине, недалеко од Ужица, у надвлачењу клипка Милан Благојевић (Косјерић), у бацању камена с рамена Жељко Марковић (Косјерић), а у скоку удаљ и скоку увис Дарко Грба (Београд). На такмичењу у спретности руковања моторном тестером најбоља је била екипа из села Скакавци.

Завршни програм започео је традиционалном смотром под називом „Старо певање у Срба”, где су се учесници такмичили у категоријама: соло певање, женски дует,

мушки дует, женске певачке групе и мушке певачке групе. Више од 200 учесника показало је висок квалитет у извођењу изворних народних песама. Победили су: Бранка Јешић из Косјерића (соло певање), Радмила Јанковић и Радојка Гавриловић из Рогачице (женски дует), Миливоје Илић и Миролjub Шаковић из Нове Вароши (мушки дует), женска певачка група КУД „Дукат” из Косјерића и мушка певачка група КУД „Кадиња-ча” из Ужица.

Овогодишњу ласкаву титулу најлепше чобанице понела је Јована Лојаница (14) из Штавља, код Сјенице, прва пратиља је Александра Луковић (16) из Брекова, код Ариља, а друга Јелена Вукосављевић (17) из Косјерића. За најлепши чобански пар проглашени су Сандра Јевђенијевић и Ђорђе Нешић из Косјерића.

М. Павловић

КУД „СУНЧАНА ЈЕСЕН” ИЗ КИКИНДЕ ГОСТОВАО У БАЈМОКУ

Неизоставна званица на смотри фолклора

Културно-уметничко друштво пензионера „Сунчана јесен” у Кикинди, откако је пре скоро једну деценију први пут учествовало на Међународној смотри фолклора у Бајмоку, код Суботице, сваке године неизоставно наступа тамо. И на ову јубиларну, 50. манифестацију позвано је да гостује. Кикинђани су, са још 25 фолклорних група, увеличали слављеничку смотру коју већ пола века организује бајмочко Културно-просветно друштво „Јединство – Еђшег”.

Кикиндску фолклорну групу сачињавало је 15 играча, четири свирача и кореограф Зоран Попетру који су извели сплет банатских игара. Још двадесетак чланова кикиндске „Сунчане јесени” присуствовало је овој приредби, чиме је награђено за предан рад. Кикиндска општина је обезбедила превоз за Бајмок, а сваки учесник је платио котизацију од по 300 динара.

С. Завишић

Ледено освежење

Ванила сладолед и сос од купина

Време припреме: око 30 минута

Састојци: шест жуманца, 125 мл слатке павлаке, 300 мл млека, 120 гр шећера, шипка ваниле, 300 гр купина, 30 мл црног вина, кашичица сока од лимуна, мало цимета.

Начин припреме: слатку павлаку и млеко ставити да се кувају. Ванилу расећи, извадити срж, додати млеку. Посебно умутити жуманца са шећером. Млеко склонити са шпорета па у њега полако уз мешање сипати жуманца. Вратити на шпорет и кувати на нижој температури од пет до 10 минута. Смесу прохладити уз повремено мешање па сипати у посуду у којој ће се држати у замрзивачу најмање неколико сати.

Сос: купине опрати и осушити. У посуду ставити купине, додати вино, лимунов сок, цимет, 1-2 кашике шећера. Ставити да се кува десетак минута, да се створи компактна маса. Охладити. Кугле сладоледа прелити овим сосом.

Сладолед са јајима

Време припреме: 40 минута

Састојци: осам јаја, 500 гр шећера, две кашике брашна, три ванил шећера, литар млека, 150 гр маргарина. Додати по жељи.

Начин припреме: умутити жуманца са 200 гр шећера, две кашике брашна, три ванил шећера. Размутити са мало млека. Остатак млека ставити да прокува, додати маргарин. У врело млеко сипати жуманца умућена са шећером и брашном па кувати као за пудинг да се маса мало згусне. Беланца умутити са 300 гр шећера. Охлађеној маси од жуманца додати беланца уз лагано мућење. По жељи масу поделити на више делова и додати сецкану чоколаду, или орахе, лешник...

Воћни куп

Време припреме: 20 минута

Састојци: килограм разног јагодичастиг воћа, 500 гр сремског сира, 250 мл пуномасног јогурта, 10 лешника.

Начин припреме: воће опрати и осушити. Ако су јагоде, малине, купине, рибизле крупније, треба их исећи. Сир и јогурт измешати у кремасту масу. У дубоке чаше за сладолед сложити ред воћа, ред крема од сира, одозго воће. На врх ставити по лешник.

Ледена кафа

Време припреме: 10 минута

Састојци: пола литра јаче црне кафе, четири кугле сладоледа од ваниле, ванил шећер, слатка павлака, кашика чоколадних мрвица, пола кашичице цимета.

Начин припреме: скувати кафу и охладити. У високе чаше ставити по две кугле сладоледа па прелити кафом. Слатку павлаку умутити и ставити преко кафе. Посути мрвицама чоколаде и са мало цимета.

Милкшејк с јагодама

Време припреме: 15 минута

Састојци: 800 гр јагода, 750 мл млека, три кугле сладоледа од ваниле, 30 гр жутог шећера, две кесиче ванил шећера, 200 мл шлага, прелив од чоколаде.

Начин припреме: јагоде опрати, осушити. У блендеру измиксати јагоде, млеко, кугле сладоледа, шећер, ванил шећер. Сипати у дубоке чаше. Украсити умућеним шлагом и преливом од чоколаде.

Напитак од јагода

Време припреме: 10 минута

Састојци: 150 гр јагода, 150 гр кефира, кашичица пшеничних клица.

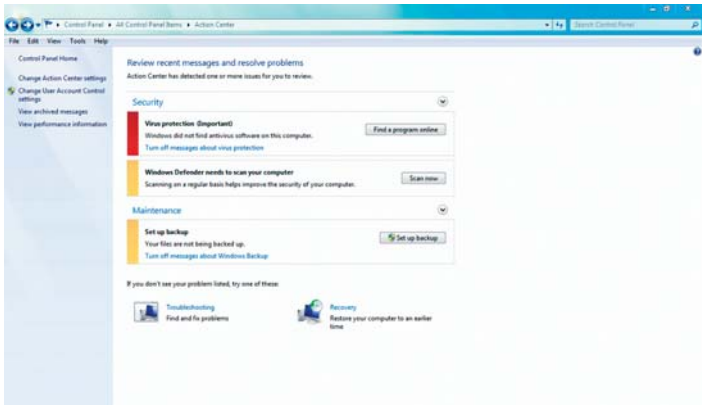
Начин припреме: 100 гр јагода опрати, одстранити им петелјке и обрисати. Испасирати јагоде, па додати кефир и пшеничне клице. Све добро умутити миксером. Напитак треба охладити. Служити у одговарајућим чашама. По жељи додати коцкицу леда. На средину сваке чаше ставити целу јагоду.

Припремила: Софија Доминиковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Сигурност (2)

Action center

3. на дну прозора Action Center видећемо опције:

а) **Troubleshooting** – омогућава нам да покренемо старије програме и решимо проблеме с хардвером, интернет и мрежном конекцијом, изгледом и ажурирањем оперативног система **Windows 7**;

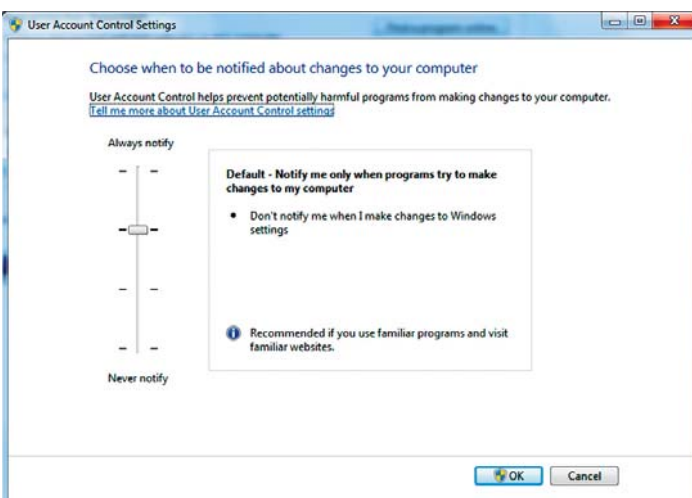
б) **Recovery** – омогућава нам да вратимо систем у претходно стање јер је, на пример, постао нестабилан или спор;

4. са леве стране прозора **Action Center** видећемо опције:

а) **Change Action Center settings** – омогућава нам да укључимо или искључимо одређени одељак или опцију за приказивање обавештења у прозору **Action Center**;

вања за која су неопходна администраторска права) – омогућава нам да изменимо начин на који нас **User Account Control** обавештава о променама на систему; уколико често покрећемо нове програме и посећујемо сајтове за које нисмо сигурни да се могу сматрати безбедним, најбоље је да ову опцију поставимо на највиши степен; у супротном, треба да задржимо препоручену опцију и клизач поставимо на једно поље ниже;

ц) **View Performance Information** – омогућава нам да уколико имамо потешкоћа са перформансама Windows 7 видимо оцене перформанси и, што је најважније, да по извршеном

б) **Change User Account Control settings** (сигурносна функција која нас упозорава да неки програм жели да мења подеша-

оцењивању можемо погледати листу ствари којима можемо унапредити перформансе нашег рачунара.

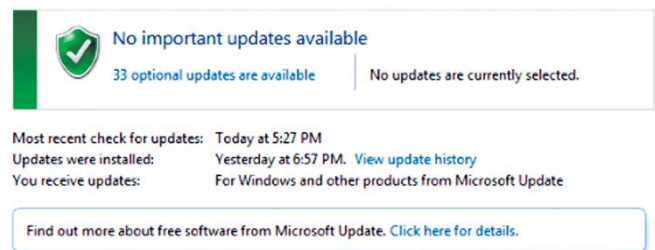
Windows Update

Када уђемо у **Control Panel** и отворимо програм **Windows Update**, на екрану нам је доступна информација о закрпама које нисмо инсталирали на наш систем. Постоје: **Important** (важне или сигурносне) и **Optional** (опционе или функционалне) закрпе и треба да се потрудимо да их увек инсталирамо на наш систем. С леве стране прозора **Windows Update** видећемо следеће опције:

1. **Check for Updates** – користимо је да бисмо видели има ли нових закрпа које треба да инсталирамо на наш систем;

2. **Change Settings** – користимо је да бисмо подешавали време и начин на који желимо да преузимамо закрпе. Најпрепоручљивија је опција за аутоматско преузимање и инсталирање нових закр-

Windows Update

па, нарочито ако имате широкопојасни (АДСЛ/кабловски) приступ интернету. На тај начин ће наш **Windows 7** увек имати последње закрпе и бити безбеднији;

3. **View Update History** – користимо је уколико желимо да погледамо да ли смо инсталирали одређену закрпу.

Заштитни зид (Firewall)

Заштитни зид је софтвер или хардвер који се поставља као заштитна ограда између нашег рачунара и мреже на коју је повезан. Сврха заштитног зида је да спречи нежељени а пропусти жељени мрежни саобраћај. Нежељени саобраћај може бити хакерски упад или напад малвера, док жељени саобраћај чине све апликације због којих смо и умрежили наш рачунар с другим рачунарима или се повезали на интернет. Када уђемо у **Control Panel** и отворимо програм **Windows Firewall**, видећемо најбитније информације подељене у два сегмента:

1. **Home or work (private) networks** (кућна или пословна ЛАН мрежа);

2. **Public networks** (јавна мрежа).

Такође видимо: **Windows Firewall state** – да ли је Firewall укључен; **Incoming connections** – које мрежне конекције су активне; **Active home or work (private) networks** или **Active public networks** – шта радимо с долазним конекцијама; **Notification state** – да ли рачунар треба да нас обавести када блокира неки програм. **Firewall** увек треба да буде укључен. Најсигурније је да блокирамо све долазне конекције, на свим мрежама, јер већина напада долази споља. Ако блокирамо и све одлазне конекције, неће бити никакве комуникације, што никако није циљ, па одлазне конекције треба да дозволимо.

Предраг Јовановић

Наставиће се

У СУСРЕТ ПАРАОЛИМПИЈАДИ

Трофеји спортског духа

У Дому Бежанијска коса живи Јовица Бркић, параолимпијац са статусом врхунског спортисте о чему сведоче изузетни резултати у бацању диска и копља. Рођен је 1976. године, а у вихору рата, у својој шеснаестој години, послат је због прелома кичме из Книна у Београд. У Дому на Бежанијској коси је од 1995. године. Недавно се вратио из Холандије са Европског атлетског првенства за особе са инвалидитетом, где је освојио треће место и бронзану медаљу бацивши диск 27,08 метара. Јовица се присећа да је из Книна у Београд због рата пребачен старим, трошним путем, и то у гипсаном кориту због прелома кичме. Потом је, иако је стигао медицински гледано јако касно за ту врсту повреде, оперисан на ВМА а затим упућен на рехабилитацију.

– Док се нисам бавио спортом радио сам као библиотекар у Дому, поправљао сатове, чак сам и програмирао, јер сам био заинтересован за компјутере деведесетих година када технологије нису биле развијене као данас. Преко удружења, односно Спортског савеза особа са инвалидитетом Београда ступио сам у контакт са нашим селектором, упознао сам га овде у близини, на ливади где сам и тада, а где и сада свакодневно тренирам. Тренинзи су увек били тешки, али тек када смо с њим кренули да радимо то је постало озбиљно. Властимир Голубовић је већ шест година мој тренер и код њега не постоје очекивања, једноставно морамо да урадимо оно што он зацрта. Не постоји избор – хоћу или нећу, могу или не могу. Код њега је увек присутно само размишљање да увек можемо боље. Он је строг и према нама, али је и према себи такав, стара школа. Ако каже да долази на тренинг у осам сати, не може у томе апсолутно ништа да га спречи. Дуги низ година је селектор репрезентације. Његови спортисти, међу којима има

Јовица Бркић

и светских рекордера, освојили су, ако се не варам, више од седамдесет медаља – преноси своја искуства параолимпијац Јовица Бркић.

Јовица је у репрезентацији од 2006. године, увек је у форми јер редовно тренира. Учествовао је на Параолимпијади у Пекингу, а још пре две године испунио је норму за овогодишњу Параолимпијаду која се у августу одржава у Лондону. После Пекинга, његов тренер Голубовић је изјавио да је осмоласирани Бркић требало да буде трећи, али га је у томе спречила повреда настала месец дана пред игре. Јовица, или Јоца како га зову у Дому, дуго је био најмлађи станар, а сећа се да су га једно време и крили, да је живео у тајности јер није био држављанин Србије.

– Тадашња управница, Наташа Радуловић, скривала ме је овде три месеца. Рекла је: „Док сам ја жива, он мора да остане овде“. И остао сам, ево, и до данас, иако она нажалост више није жива. Велику захвалност

дугујем и њој и садашњој управи јер имам њихову подршку за бављење спортом. Ипак је ово установа, правила и сатнице морају да се поштују, али овде имају разумевања за моје свакодневне тренинге. Ова „кућа“ ми је пуно помогла и око добијања држављанства – каже наш саговорник.

Јовица се са својим колегама спортистима виђа и ван тренинга и такмичења, одлично су организовани јер, како каже, имају свој Клуб који је гледано по броју медаља најјачи у Европи.

– Дража је председник, ја сам секретар Клуба. Драженко Митровић је, иначе, светски рекордер. Када смо почињали нисмо имали ни динара на рачуну. Сада имамо новац који зарадимо својим постигнутим резултатима, које нам град исплаћује, али после инвестирамо у следећа такмичења, а извештаје односно спецификације морамо да пишемо у динар и пару. Тренутно штедимо за Светско првенство. Нажалост, још не знамо да ли ћемо бити на Параолимпијади. Наш Клуб не може и тај одлазак да финансира, али с неизвесношћу чекамо да нас о обавести о одласку у Лондон – каже српски репрезентативац који је од Скупштине града Београда добио Плакету за изузетно спортско постигнуће у 2009. Те године је на светском првенству освојио треће место у бацању диска, а 2010. године на европском првенству припале су му две сребрне медаље у бацању диска и копља. Остаје да се надамо да ће нас представљати на Параолимпијади у Лондону као српски репрезентативац.

Јелена Оцић

Камп љубави и наде

Завод за анемију и специјализовану рехабилитацију у Ивањици, од 1. до 18. августа домаћин је трећег по реду „Кампа љубави и наде“. Организатори јединственог кампа у нашој земљи су Национално удружење родитеља и деце оболеле од рака – НУРДОР и Специјална болница за рехабилитацију. Прошлогодишњи камп окупио је 115, а ове године се очекује више учесника.

Због проблема у финансирању активности, средства су претходне две године обезбеђивана донацијама, а ове године тај проблем је решен одлуком Републичког фонда за здравствено осигурање, уз сагласност Министарства здравља Владе Републике Србије, тако да ће држава сносити трошкове рехабилитације ове деце.

Камп је намењен деци и омладини оболелој од рака, а на опоравак могу доћи после завршене онколошке терапије. Деца узраста до 15 година, а под одређеним условима и старија, имају право на пратиоца, па ће у кампу са неким пацијентима бити и родитељи.

Значајну улогу у реализацији бројних активности кампа имају и волонтери из хуманитарних организација и удружења, из Србије, али и из Хрватске. Циљ кампа је да се овој деци након лечења пружи социјална, психолошка и емоционална помоћ кроз различите програме, радионице, едукације, излете и слично. „Камп љубави и наде“, кроз који је током претходне две године прошло више од 200 деце оболеле од рака и њихових родитеља, најбољи је показатељ да је популарна ивањичка „Анемија“ идеално место за повратак пацијената у нормалан живот.

– Желимо на практичном моделу да покажемо да рехабилитација деце и

омладине оболеле од рака није обична физикална терапија већ комплекснији проблем који захтева и социјално-психолошку рехабилитацију, и то не само оболелог појединца, већ и читаве његове породице. Прихватањем проблема оболеле деце и њиховог окружења и друштво доживљава социјалну трансформацију и показује да је социјално одговорно – каже директорка Специјалне болнице за рехабилитацију др Радованка Стеванић Предраговић.

Директорка је још додала да се деца, по завршеном лечењу, овде припремају за успешно враћање у свакодневни живот кроз едукативне и креативне радионице, хипотерапије са коњима, кроз школу пливања и друге спортско-рекреативне и културне анимације. Биће велики број нових садржаја са акцентом на професионално усмеравање оболеле деце. У кампу ће гостовати и неки спортисти који су излечени од карцинома.

М. Павловић

СЕЛУ У ПОХОДЕ У КЊАЖЕВАЧКОЈ ОПШТИНИ

Тешка старост у опустелим селима

Екипа која ради у оквиру пројекта цивилно-војне сарадње започете овог пролећа и настављене крајем јуна и јула у општини Књажевачка, посетила је старине у књажевачким селима. Општина има 85 сеоских насеља од којих су нека удаљена и до 50 километара. За протеклих 60 година број становника у овим селима се преполовио (по попису из 1948. године било је 61.560 становника, а 2011. године 30.902).

Ни у једном селу већ неколико година не постоји амбуланта, патронажна служба, ни ветеринарска станица. Живот им додатно отежава што немају организован превоз. У овим домаћинствима живе људи старији од 75 година, радно неспособни и са изузетно малим или никаквим приходима, а са здравственим проблемима.

Недавно је настављена реализација пројекта цивилно-војне сарадње, а учествовали су при-

падници Команде за развој Тимочке бригаде и екипа Црвеног крста Књажевац. Обављали су преглед становника у књажевачким селима: Ошљану, Новом Кориту, Кожељу, Радичевцу, Шарбановцу. Колико су књажевачка села опустела, најбоље говори податак да 11 прегледаних Шарбановчана чини 79 одсто становништва овог села.

Ветеринар, мајор Зоран Станковић, обишао је неколико се-

ла и власницима стоке давао стручне савете. Уочено је да је преполовљен сточни фонд и да се углавном гаји ситна стока и живина.

Овај пројекат има за циљ да пружи помоћ становништву села у брдско-планинским пределима, удаљеним од здравствених установа и ветеринарских станица, чиме се јача сарадња између војске и локалног становништва.

Д. Ђорђевић

У ПОТРАЗИ ЗА РАНИМ ЗНАЦИМА АЛЦХАЈМЕРОВЕ БОЛЕСТИ

Успорен корак и несигурно држање могу код старијих особа да буду први сигнал когнитивних сметњи и будуће деменције

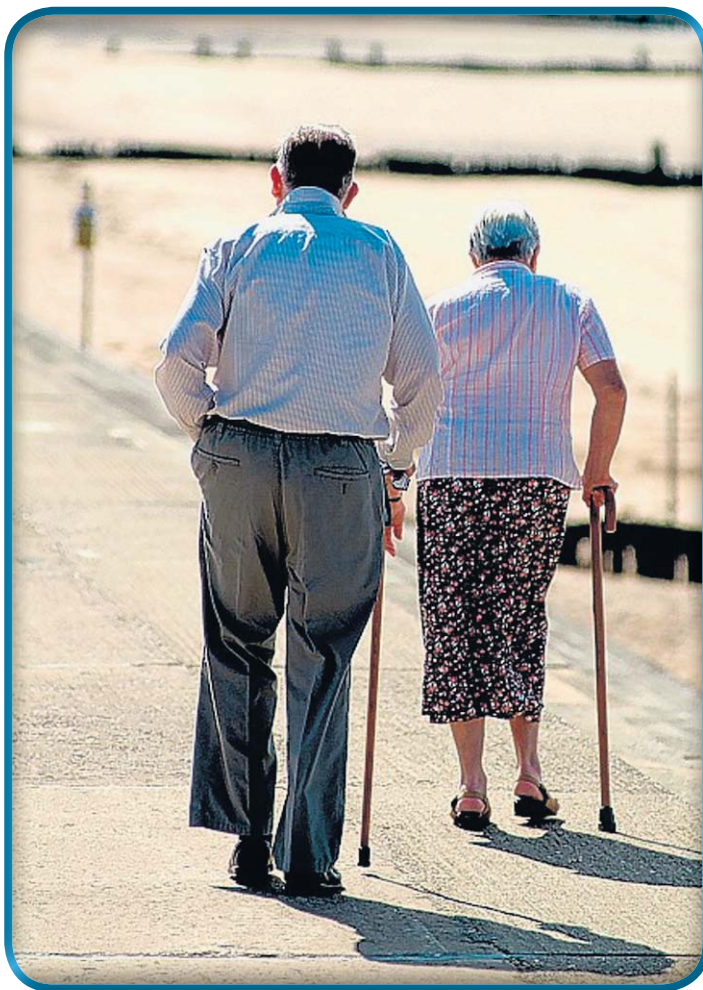
Тест је једноставан, чини се не може бити једноставнији, али резултати могу да буду изненађујуће непријатни и, говорећи о старијим особама, да наговесте до тада незапажене поремећаје у начину и способности мишљења.

Од пацијента се прво тражи да нормалним кораком, ни пребрзо ни преспоро, пређе од једне до друге задате тачке, рецимо од зида до зида у некој просторији. Затим треба да учини то још једном, али да истовремено броји од 50 уназад или да набраја имена животиња.

Промена је драматична. Од једног то више није иста особа чији је ход до тада био стабилан, уједначен, сигуран. Успорава, збуњена је, почиње да се тетура, замало да падне.

За сваког лекара, па и лаика, ово би био знак да нешто озбиљно није у реду, а за истраживаче ангажоване на досад мало познатом терену испитивања узрочно-последичних веза између ходања и мишљења, потврда да су на правом путу. Једна од њих, др Стефани Бриденбау, руководилац Центра за изучавање кретања при Универзитетској клиници у Базелу, резултате добијене тестирањем више од 1.100 испитаника изнела је пред учесницима светског конгреса о Алцхајмеровој болести, средином јула у Ванкуверу, приказујући (горе описани) видео снимак 72-годишње пацијенткиње.

У првој фази она није имала никаквих проблем, да би потом у другој, суочена са двоструким задатком, да у исто време иде и броји, изгубила способност координације као и спознају о томе шта се са њом дешава. Била је само бесна што не може да се сети свих бројева, цитира „Њујорк тајмс“ швајцарску научницу. Пацијенткиња је упућена на

Ход нас одаје

даља испитивања где је откривено да има блажи когнитивни поремећај, раније непримећен, а да није било ове специфичне провере вероватно би тако и остало, до неке друге, можда драстичније ситуације, док би у међувремену процес слабљења њених спознајних моћи одмакао и продубио се.

Потврђена претпоставка да се сметње у ходу не јављају само као последица старења (што је уврежено мишљење) или неког неуролошког обољења, већ и као одраз поремећених когнитивних функција (пажње, концентрације, брзине обраде информација), може да представља далеки предзнак болести и да послужи као драгоцен путоказ лекарима опште праксе,

чуло се у Ванкуверу, где је још неколико радова било посвећено когнитивно-моторној спрези човековог функционисања.

Др Бриденбау је за испитивање користила електронску подлогу са сензорима који су хватали и најтананију промену у брзини хода, ритму, величини корака, али таква опрема и не мора да буде пресудна за свеобухватни утисак.

И у обичној ординацији, без скуких електронских помагала може много тога да се уочи, само ако лекар на пацијента и његово држање обрати пажњу од тренутка када се појави на његовим вратима и пре него што му постави и једно питање.

Не рачунајући физијатре и сличне специјалности чија

струка упућује на праћење и тестирање физичке спремности болесника, већина лекара готово и не погледа пацијента док овај не седне. Тиме се пропушта један важан сегмент у процени његовог општег стања. Сам ход не значи, свакако, готову дијагнозу, али сва прикупљена сазнања упућују на то да на основу почетних знакова може да се установи да ли је, и коме, потребан и додатни преглед да би се утврдили узроци чудног или несигурног хода.

Тим из клинике Мејо, рецимо, практично је доказао да успорен ход може да значи успорено мишљење. Пацијенти, њих 1.341, већином здравих, без знакова деменције, испитани су два пута у размаку од 15 месеци. Тестови су обухватили ходање и когнитивне функције. У просеку, они који су у другом циклусу били један метар у секунди спорији него први пут, имали су и на когнитивном тесту за пола поена слабији резултат него у претходној провери.

Веза, дакле, постоји, али шта даље са тим сазнањем, велико је питање и отвара широко поље недоумица. Прилика да се наслути евентуалност појаве деменције још не значи и могућност да се она спречи. А затим, ако већ може да се уочи деменција у најави, да ли би појачана физичка активност помогла да се надоласећа болест бар делимично отклони или ублажи?

Лекари се слажу да је ово почетак почетака, али имајући у виду силу претње Алцхајмерове болести милионима људи који су још у снази, а на прагу старости, и у ситуацији када право лека нема, спознаја да постоје неки рани, можда спасоносни, знаци свакако не сме да остане неискоришћена.

Зато су учесници конгреса одаслали из Ванкувера општу препоруку свим колегама: гледајте пажљиво своје пацијенте, посматрајте их како ходају, говорите, стоје, много тога ће вам се само наметнути као одговор на неке будуће загонетке. Јер, деменција сама по себи јесте једна од највећих загонетки, па и казни, човековог позног доба.

Д. Драгић

Муке једног Вићенца

Вићенцо ди Вита прославио је прошлог децембра одлазак у пензију, после готово 40 година рада у Поштанској служби Италије, частећи колеге скромном закуском и пићем. Наздравили су му и по обичају пожелели да пензију прима што дуже. Он је захвалио и најавио да ће код куће после неколико недеља приредити веће славље. Одлагање је било разумљиво: у том тренутку он је само узео отпремнину од које ће да живи док не стекне услов за пензију, до које му је било преостало само неколико месеци.

теза у буџетској стисци и мерама за постизање фискалне равнотеже. Подизање старосне границе за одлазак у пензију обавезни је део свих реформи овог сектора.

Тако нешто је садржано и у препорукама Међународног монетарног фонда, а главни принцип је да се доба за пензионисање усклађује са порастом очекиваног животног века. То је већ спроведено, или је у плановима, у 14 земаља, од којих је неколико (Италија, Шпанија, Грчка и Ирска) у главним улозима европске дужничке кризе. Заједничка карактеристика

У Француској је нови председник Франсоа Оланд, који за своју победу на изборима одржаним у мају ове године може да захвали управо расположењу створеном због мера фискалне штедње, поништио неке од мера пензијске реформе које је испословао његов претходник Никола Саркози. Оланд је неким категоријама запослених у државним службама вратио право да се пензионису већ са 60 година, уместо са 62 колико је било предвиђено Саркозијевом реформом, праћеном такође великим демонстра-

Изнуђено подизање старосне границе за престанак радног века нигде није политички популарно, а неке лидере то је коштало и власти

Кад је то време прошло, констатовао је да од обећане „журке“ неће бити ништа – јер не може да је себи приушти.

Шта се у међувремену догодило?

У једним западним новинама које наводе овај пример објашњава се да је нови италијански премијер, Марио Монти, почетком ове године обелоданио програм оштрих мера којима се смањују трошкови државе чији је Вићенцо требало да буде пензионер. Један од најрадикалнијих потеза у том програму било је подизање животног доба за одлазак у пензију са 62 на 65 година.

То значи да је несрећни јунак ове истините приче истовремено остао и без посла и без пензије.

Није једини – у овој ситуацији нашло се још 290.000 Италијана, што је изазвало дебату која није својствена само овој земљи: да ли се у мерама фискалне строгости или, разумљивије речено, „стежања каиша“, отишло предалеко.

Уствари, поштртавање услова за пензију – у ЕУ се ово односи само на пензионере јавног сектора, оне који су радни век провели на платном списку државе – један је од првих по-

свих тих програма је да се реализују постепено и дугорочно: подизање границе за пензионисање на између 67 и 69 година, како где, реализоваће се до краја 2050.

Али свуда, као у поменутом случају Вићенца ди Вите, то изазива драму јер задира у друштвени уговор који је био на снази још од Другог светског рата. Због тога је то политички веома непопуларно, али и ризикантно за владе које доносе ове мере јер су у европским земљама демографске реалности такве да имају највећу концентрацију „сениора“ на свету.

Најчешће и најжешће су због тога протествовали Грци, али су одлучно супротстављање реформама показали и синдикати у Француској, Великој Британији, Шпанији и Италији. У Грчкој је излазак на улице тим поводом почео још пре две године, када је, обелоданивши (пре)велику рупу у буџету, тамошња влада почела са мерама штедње, што је нацију, навиклу да држава буде не само велики него и веома дарежљиви послодавац, добро уздрмало. Показало се, међутим, да су те мере биле само почетак велике кризе и социјалне драме којима се ни данас не види крај.

цијама у Паризу и другим градовима. Али то је био само симболичан уступак и само делимично испуњење предизборног обећања.

У Шпанији је премијер Хосе Сапатеро, који је старосно доба за пензионисање померио са 65 на 67 година, у децембру прошле године за то кажњен на изборима изгубивши парламентарну већину.

Чињеницу да ће морати више да раде пре него што почну да уживају у плодовима тог свог рада (уживање је можда прејака реч, с обзиром да чин пензионисања свуда подразумева и нагли пад новца на располагању, па тиме и животног стандарда) мирно су, међутим, прихватили Немци, који радни век завршавају са 67 година, и Данци. Ипак, занимљиво је да се у највећој светској економији – америчкој, упркос томе што је због енормног фискалног дефицита ова тема на дневном реду, мало тога практично предузима да се поступи слично земљама са друге стране Атлантика и реформише систем социјалне сигурности.

М. Бекин

ТРАДИЦИОНАЛНИ МЕЂУНАРОДНИ КАРНЕВАЛ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Дани радости и уживања

Туристичка организација Врњачке Бање и ове године је уз подршку СО Врњачка Бања организовала традиционални „Врњачки карневал“ под слоганом „Карневал фестивала“. Реч је о једној од највећих туристичких манифе-

раница, сваке вечери су организоване журке до јутарњих сати. Дешавања на овој манифестацији могла су да се прате у специјалном радио програму који је емитован уживо, свакога дана током трајања фестивала – каже Никица Пантовић,

стација која се одржава у Србији од 8. до 15. јула.

– Током читавог дана одвијао се разноврстан програм: представе, концерти, музички и плесни садржаји, чувена карневалска поворка, дечије игре без

директор врњачке Туристичке организације.

Карневал је почео „Карневалском игром без граница“. Деца су имала свој разноврстан програм, одржан је и концерт оркестра са 30 хармоника, концерт

групе „Армуши“, као и концерт финалиста серијала „Ја имам таленат“. У Павиљон парку веома посећен концерт одржала је Врњчанка, пијанисткиња Сања Мартиновић. Одржан је и фестивал фолклора на коме су наступили КУД „Грозд“ из Александровца, златиборски КУД „Традиција“ из Трстеника, КУД „Радојкино коло“ из Глободера, КУД „Елица Параџић“ из Бугарске и врњачки КУД „Извор“ и „Врњачки вез“.

Изведена је и позоришна представа Бранислава Нушића „Госпођа министарка“ глумца „Театра 5“. Велику пажњу младих

својим наступима побудили су популарни бендови Рибља чорба, Вампири, Аца Лукас, Земља грува, Лајв бенд, затим стенд-ап комичари.

У дечијој карневалској поворци учествовало је 1.200 малишана сврстаних у 24 групе, док је крај програма зачинила велика Међународна карневалска поворка са око 3.000 учесника из Србије, Словеније, Хрватске, Македоније, Црне Горе, Малезије, Румуније. Овогодишњи карневал је пратило више од 200.000 посетилаца.

Драган Ивановић

ЗРЕЊАНИНЦИ НА ЗЛАТИБОРУ О ТРОШКУ ФОНДА ПИО

Презадовољни и смештајем и услугом

По свим показатељима, ове године ће 9.359 пензионера отићи на десетодневну рехабилитацију о трошку РФ ПИО, од тога 4.970 из Војводине. Из Зрењанинског округа три стотине пензионера отпутовало је широм Србије, неки су били у Бањи Јунаковић код Апатина, неки у Кањижи, Врднику, Русанди, а неки и на Златибору.

Почетком јула ову погодност искористило је педесет пензионера који су боравили на Златибору, и то из општина Сечањ, Нови Бечеј, Житиште и Зрењанин. Били су смештени у чувеном хотелу „Чигота“ где су, уз пун пансион,

он, имали одговарајући третман који је одредио лекар приликом доласка у хотел. Наравно, бесплатан је био и превоз од Зрењанина до Златибора.

Како смо у разговору сазнали, сви корисници који су боравили на Златибору изузетно су задовољни оним што им је Фонд обезбедио, како смештајем тако и особљем „Чиготе“ које заслужује посебну похвалу. Уједно, било је то право дружење пензионера и опоравак у природи Златибора. Већина њих је углавном први пут посетила овај крај и презадовољна се вратила кући у долини Береја.

Иштван Прец

НА ЈЕДНАЕСТОЈ ДРИНСКОЈ РЕГАТИ КОД ЉУБОВИЈЕ

Пловило 12.000 људи

У суботу, 21. јула, одржана је 11. „Дринска регата“, традиционална спорско-туристичка манифестација, највећа у Европи тог типа, на којој је у више од 1.000 чамаца пловило 12.000 љубитеља Дрине из свих крајева Србије и из иностранства.

Међу регаташима, низ реку је пловило и више од 300 пензионера који су уживали у лепотама реке и њеног приобаља. Неколико трубачких оркестара је за све време пловидбе, која је трајала осам сати, виртуозним музицирањем увесељавало учеснике регате. Пловна стаза низ Дри-

ну од Рогачице до Љубовије дуга је 40 километара, а колона чамаца на њој протезала се на осам километара.

Организатор регате била је Општинска туристичка организација „Љубовија“ и општина Љубовија.

– Ово је прави народни, српски сабор на води. Када све ово видим, пуно ми је срце и душа ми је раздрагана, јер смо ми, упркос свим невољама, народ који има духа, а уз то, богами, и гостопримљиви смо – рекао је Милисав Алимпић (83), пензионер из села Брадића код Лознице.

Миладин Малишић

„СУСРЕТ ДРУШТАВА ВЕТЕРАНА“ У БАЈИНОЈ БАШТИ

Јубилеј чувара народне баштине

Бројним манифестацијама и гостовањима у разним местима наше земље и у иностранству, чланови Културно-уметничког друштва „Миленко Топаловић“ у Бајиној Башти, током ове године обележавају значајан јубилеј – 80 година постојања и богатог уметничког рада на гајењу и пропацирању културне народне баштине и старих обичаја. У оквиру обележавања јубилеја бајинобаштански аматери су у свом граду организовали и „Сусрет друштава ветерана“. У гостима су им била културно-уметничка друштва из општина са подручја Златиборског округа, али и КУД из Лознице са којим културни посленици из Бајине Баште већ дуго имају изузетно успешну сарадњу. Ветерани су на градском тргу извели веома успешни једночасовни програм и за наступ су награђени бурним аплаузима.

КУД „Миленко Топаловић“ сада у драмској, хорској, фолклорној, музичкој, ликовној и књижевној секцији окупља око 200 активних чланова свих узраста. Посебно је активна фолклорна секција чији су чланови разноврсни у три узрастне категорије, два

Ветерани КУД „Миленко Топаловић“ на градском тргу

ансамбла сениорског састава и омладински и пионирски. Занимљиво је да међу најстаријим члановима има доста пензионера, чак и оних који су скоро вршњаци ове успешне културне скупине из града на Дрини. Охрабрује чињеница да је све више младих који доприносе разноврсном раду КУД-а.

Друштво из Бајине Баште на репертоару има 14 кореографија са играма из Србије,

Црне Горе и Македоније, али се увек ради на обогаћењу репертоара. До сада су Бајинобаштани успешно наступали на бројним такмичењима и освајали велики број признања и награда. Гостовали су у многим крајевима широм некадашње Југославије и готово у свим западноевропским и скандинавским земљама.

М. Павловић

ЗАЈЕЧАР

Жене најактивније

На недавно одржаној годишњој скупштини Удружења пензионера Зајечара позитивно је оцењен рад овог удружења у чијем саставу је 35 месних организација. Удружење успешно организује пружање здравствених услуга, рекреативне и културно-уметничке програме, спортске активности и снабдева-

ње пензионера намирницама и огревом. За овакве активности трима Зајечаркама – Славки Лаловић, Слободанки Милетић и др Јованки Филимоновић уручене су захвалнице.

Председник Удружења пензионера, Стојан Нешић, признања је уручио и организацијама – Савезу пензионера Србије, Фонду ПИО – Филијала Зајечар, Дунав осигурању и Огреву Зајечар.

М. С.

СВРЉИГ

Пензионери на Бабином зубу

По програму летње шеме путовања, 40 пензионера из Сврљига 15. јула попело се на Бабин зуб на Старој планини.

Посетили су стари и нови туристички комплекс, ски-стазе, парк природе, одакле се пружа леп поглед према суседној Бу-

гарској. Иначе, ова планина је у комшилуку јер од Сврљига до Бабиног зуба има 60 километара, а новом трасом која је у изградњи стигне се за сат времена.

У повратку, у подножју планине, пензионери су посетили етно комплекс, а у рибљем ресторану су се освежили и одморили.

С. Ђ.

ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ

Неуморни Петровчани

Удружење пензионера Петровца на Млави успешно реализује програм рада и у делу који се односи на културно-забавне и рекреативне активности (три једнодневне екскурзије, једна крајем маја и две у јулу).

На првом путовању посетили су манастире Лешје и Свету Петку у околини Параћина, а затим су прошетали до врела реке Грзе. Поподне је проведено у дружењу са пензионерица Параћина и Поморавља.

Планина Космај освојена је 3. јула, а обишли су и космајске манастире Тресије и Павловац. Остатак дана пензионери су провели у разгледану и упознавању садржаја и могућности Института за рехабилитацију „Селтерс бања“.

На трећој екскурзији, 23. јула, посећени су Кадињача, манастир Рача и Национални парк Тара. У Бајиној Башти Петровчани су дочекали љубазни домаћини – Удружења пензионера општине Бајина Башта.

С. Р.

ЉУБОВИЈА

Изабран секретар

Извршни обор Општинске организације пензионера у Љубовији за секретара ове организације изабрао је Ковиљку Игњатовић. Поред вођења административних послова, она ће у љубовијској организацији пензионера обављати и дужност секретара.

Одлуку да Ковиљка буде секретар недавно су једногласно донели чланови извршног одбора ове пензионерске организације, која иначе досад није имала секретара.

М. М.

ИВАЊИЦА

Лети мисле на зиму

Шумско газдинство „Голија“ у Ивањици већ трећу годину заредом омогућава пензионерима овог краја куповину огревног дрвета на рате. Најстарији житељи су веома заинтересовани да на шест месечних рата, по цени од 3.358 динара са превозом за кубни метар, набаве дрва за зиму.

Агилно руководство ивањичког Удружења пензионера, у настојању да бар донекле олакша најстаријим Ивањичанима превазилажење финансијских проблема, омогућава и набавку меда, сухомеснатих производа и осталих намирница. Значајна је и помоћ материјално угроженим пензионерима поклањањем пакета разних прехранбених производа. Сваког лета пензионери користе повољности за одмор и опоравак у бањама.

М. П.

МЕРОШИНА

Радило се добро – може и боље

Извештаји о раду и финансијском пословању у 2011. години и програм рада и финансијски план за ову годину, били су на дневном реду Скупштине Општинске организације пензионера Меровине којој је председавао Томислав Стевановић.

Рад организације у прошлој години био је добар: формирана су три нова одбора, организовано пет једнодневних излета, пружена помоћ најугроженијим пензионерима, мерен је крвни притисак и ниво шећера у крви а из касе узајамне помоћи помогнуто је пет породица.

Омасовљење чланства ће и даље бити приоритетан задатак, пошто овде живи 3.100 пензионера од којих су 1.800 чланови једног од 26 месних одбора. Формирана је комисија чији ће задатак бити да обиђе осталих 1.300 пензионера и упозна их са предностима организованог деловања.

Скупштини је, осим представника локалне самоуправе, присуствовала и делегација пензионера-побратима из Ћићевца, као и потпредседник Савеза пензионера Србије Мирољуб Станковић.

С. Н.

РУМА

Сликарска колонија

У Геронтолошком центру „Срем“ организована је сликарска колонија, која је по традицији изазвала велико интересовање корисника. Под називом „Мирис липе“, колонија је овога пута окупила 17 уметника из Сремске Митровице и Руме, а њима су се придружили и станари Геронтолошког центра „Срем“.

Домаћини су сликарима купили материјал за рад, а слике настале на 14. колонији красиће просторије румске Установе.

Д. Р.

СВРЉИГ

Арс Тимакум 2012

Девета ликовна колонија „Арс Тимакум 2012“, са десет академских сликара из Београда, Алексинца, Крушевца, Врања, Крагујевца, Сврљига и једним гостом из Софије, одржана је од 4. до 9. јула на Старој планини. Лепо време и стваралачки дани омогућили су уметницима да сликају портрете, предивне планинске пределе и лепоту природе на Бабином зубу. На надморској висини око 1.800 метара створена је 21 слика.

– Нова дела красиће Културни центар Сврљига, који је организатор ликовне колоније – рекао је Славиша Миливојевић, председник организационог одбора ликовне колоније и руководилац музејске збирке у овој установи.

Ова колонија успешно траје од 2002. године. Поред Сврљига, сликано је и у Нишевцу, селу наомак града, и Перишу на обронцима сврљигских планина. Културном центру Сврљиг остало је око 120 уметничких дела, као трајан доказ ликовне уметности која је живела у овој малој средини.

С. Ђ.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Колекционар ретких књига

„Глас осигураника“ бележи занимљиве приче о изузетним људима. Надам се да ће и ова бити интересантна вашим читаоцима, јер предани рад овог прегаоца заиста заслужује сваку похвалу.

Миладин Милосављевић, учитељ у пензији из Рековца, може да се упореди са професионалним библиотекарима по начину набављања и систематизовања старих издања, књига и часописа. Већина књига које поседује штампана је у Берлину, Лајпцигу, Бечу, Будимпешти... У његовом власништву су нека ретка издања, попут „Ламента над Београдом“ Милоша Црњанског, штампаног 1962. године у Јоханесбургу у само 75 примерака. Међу часописима које Милосављевић такође вредно прикупља налази се и „Политика“ од 6. априла 1941. године у којој је председник

тадашње владе, Душан Симоновић, заказао венчање своје ћерке баш за тај дан, што значи да ни он, као премијер, није знао да ће Немци бомбардовати Београд.

Ову необичну збирку лепе књиге малих формата, које јединственим чини њихов мали тираж. Своју збирку Миладин Милосављевић је богато користио „Каталог ретких књига од 1714. до 1941. године“ Јанка Хркаливића. Осим што су сва издања изузетно вредна и добро очувана, фасцинантно је и знање које њихов власник о њима поседује.

М. Сантрач,
Крагујевац

Некад и сад

Конгрес за повест

Конференција главних лекара месних органа и сталног лекарског већа Средишњег уреда одржана је 8, 9, 10. септембра 1934. године у Бледу, за време главне годишње скупштине Југословенског лекарског друштва и других лекарских научних и сталешких организација. Осим делегата, присуствовали су и други лекари радничког осигурања. Рефератима, или учествовањем у дебати, суделовали су у раду конференције и сви главни лекари месних органа Средишњег уреда. Њихови, овај пут нарочитим маром израђени реферати обухватили су сва актуелна питања нашег радничког осигурања. Важан део конференције сачињавала је расправа о тумачењу и коначној стилизацији колективног уговора средишњег уреда са савезом лекара социјалног осигурања. У овој расправи суделовали су и представници савеза лекара социјалног осигурања др Богићевић, др Шлесингер и др Штајдихар.

Расправе конгреса водио је председник средишњег уреда Вилем Харамина, а присуствовао је и потпредседник Франц Светек. Овој конференцији осигурано је место у повести нашег радничког осигурања.

(Извештај о пословању Средишњег уреда за осигурање радника, 1935, Загреб)

Лекари вештаци Фонда ПИО у европском удружењу

Удружење лекара вештака у социјалној заштити и систему пензијског осигурања (EUMASS) одржало је конгрес средином јуна у италијанском граду Падови. Тема конгреса била је „Изазови социјалног осигурања“. Конгрес је окупио предаваче из више од петнаест земаља, међу којима је запажену презентацију одржао и др Дика Кајевић, начелник Одељења за медицинско вештачење у Сектору за медицинско вештачење Фонда ПИО. Такође, конгресу је присуствовао и др Милан Авакумовић, начелник Одељења за контролу налаза у истом сектору.

Удружење EUMASS има више од 20 земаља међу којима је од јуна и Србија. Лекари вештаци Фонда ПИО постали су пуноправни чланови баш на Конгресу у Падови, што је још један показатељ њихове стручности у обављању одговорних послова. EUMASS је, да подсетимо, организација која ради на пројекту ICF-а (интернационална класификација функција), што подразумева униформисање, односно уједначено медицинско вештачење у европским земљама у области пензијског и инвалидског осигурања без обзира на разлике у законима тих држава.

Ј. О.

Посебан стаж и пензија

? З. Х., Шабац: Био сам на ратишту од 5. 11. 1991. до 3. 3. 1992. и то ми је уписано у радничку књижицу као посебан стаж. Да ли се то сада сабира са мојим стажем јер треба да идем ове године у пензију?

Одговор: Стаж који Вам је признат решењем и уписан у радну књижицу јесте дефинитивно посебан стаж и не представља стаж осигурања. То значи да овај стаж не може да представља услов за остваривање права на пензију, али ће сигурно бити сабран у Ваш укупан пензијски стаж приликом пензионисања. Практично, не можете да рачунате рецимо на овај стаж ако немате 65 година живота, а са овим стажом имате укупно 40 година пензијског

стажа. Ако пак и без овог стажа имате 40 година стажа осигурања, и минимум 53 године и осам месеци живота, можете ове године да остварите право на пензију. Ако већ имате 65 година живота, за пензију Вам је довољно и 15 година стажа осигурања, а ако имате више година, или са овим стажом имате 40 година пензијског стажа, слободно поднесите захтев јер ће Вам овај стаж свакако бити узет у обзир код обрачуна пензијског стажа.

Нема стажа без уплаћених доприноса

? Милорад Бибин, Зрењанин: Радио сам у предузећу и као технолошки вишак сам послат на Завод за запошљавање са напуњених 38 година и три месеца стажа, а тиме сам стекао право да на заводу будем до испуњења 40 година стажа, и то до 23. 4. 2013. године. Предузеће ми је отишло у стечај и није уплатило допринос за пензијски стаж за 2010. годину и део за 2011. годину. Пошто нисам у могућности да сам платим ових 20 месеци који ми недостају, да ли ћу моћи следеће године у априлу да остварим право на пензију са 40 година стажа осигурања. Рођен сам 1951. и идуће године ћу имати 62 године живота, што није довољно за старосну пензију.

Одговор: Услов за признавање стажа осигурања је, између осталог, и уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. То значи да Ви док се не уплати допринос за ПИО нећете имати стаж од 40 година који је неопходан за признавање права на пензију, будући да немате 65 година живота. Како се Ваше бивше предузеће, по Вашим речима, налази у стечају, једна од

обавеза предузећа у стечају јесте уплата доприноса за ПИО за запослене према којима предузеће има ову врсту дуговања. Ви ћете свакако морати да сачекате намирење доприноса из стечајне масе, јер како кажете сами нисте у могућности да платите допринос. У супротном, мораћете да сачекате 65 година живота да бисте отишли у старосну пензију.

Најнижи износ пензије

? Драгољуб Чукић, Панчево: Имам утврђен потпуни губитак радне способности и пензијски стаж од 10 година према матичној евиденцији Фонда ПИО. Који је најнижи износ који може бити обрачунат за инвалидску пензију када је мали број година радног стажа.

Одговор: Најважнији део поступка за признавање права на инвалидску пензију Ви сте већ прошли, тј. утврђен Вам је потпун губитак радне способности. У праву сте што се распитујете за најнижи износ пензије, јер иако имате више од пет година стажа осигурања и испуњавате услов за признавање права на инвалидску пензију, с обзиром да сте

остварили само 10 година стажа, врло је вероватно да Ваша реална пензије због малог стажа неће премашити износ најниже пензије. У сваком случају ако и не буде тако, Ваша пензије неће моћи да буде нижа од 12.645,26 динара, за осигуранике запослене и самосталних делатности, или од 9.941,41 динара за осигуранике пољопривредника.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Инвалидска пензија само уз потпуни губитак радне способности

? Снежана Николић, Ниш: Имам 26 година радног стажа, а рођена сам 1957. године. Имала сам пет операција, подносила сам захтев за инвалидску пензију неколико пута и сваки пут сам била одбијена. Када могу да остварим право на старосну пензију, јер очито да без обзира на урушено здравље, инвалидску пензију нећу моћи да добијем.

Одговор: Као што Вам је већ из искуства постало јасно, право на инвалидску пензију може остварити осигураник код кога се утврди потпуни губитак радне способности, за било који посао, а не само за посао који Ви сами обављате. Што се тиче права на старосну пензију за коју се после свега распитујете, под претпоставком да остану на снази садашњи про-

писи, мораћете да сачекате да напуните 60 година живота. То је свакако пре него што ћете навршити пун пензијски стаж. До 60 година живота потребно Вам је још пет година, а до пуног пензијског стажа треба Вам знатно више. На пример, те 2017. године када напуните 60 година живота, пун стаж осигурања за жену биће 36 година и осам месеци.

Удова и породична пензија

? Милица Реџеџић, Доњи Милановац: Након смрти супруга подносила сам захтев за породичну пензију, али сам од Филијале Бор добила негативно решење на које се нисам жалила јер су све чињенице у том решењу тачно наведене. Занима ме да ли сада када сам навршила 50 година могу поново да поднесем захтев за породичну пензију, с обзиром на то да сам у моменту смрти супруга 30. 6. 2006. године имала 44 године, а не 48 како је законом регулисано. Напомињем да сам сама и незапослена.

Одговор: Пре него што вам одговоримо на ово питање, напомињемо да се за признавање било ког права из ПИО увек примењују прописи који су на снази у моменту подношења захтева за остваривање права. Овај принцип је веома важан сада, када се према измењеним прописима из ПИО, услови за остваривање права мењају сваке календарске године. Ово, наравно, важи и за остваривање права на породичну пензију. Вама је сада према измењеним прописима највећа препрека за признавање права на породичну пензију чињеница што у тренутку

смрти супруга нисте имали прописане године живота, тј. нисте имали 45 година. То аутоматски елиминира могућност за остваривање Вашег права на породичну пензију, без обзира што ћете Ви ове или неке наредне календарске године испунити друге прописане године живота. Ове, 2012. године прописано је да удова треба да напуни 50 година и шест месеци живота да би остварила право на породичну пензију. Али и када навршите ове године и месеце, Ваш захтев ће бити одбијен јер у моменту смрти супруга нисте имали 45 година, већ 44 године живота.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ РАНИЈЕГ ГЛУМЦА	ДРВЕНИ ШТАПИЋ ЗА НАМОТАЈ ПРЕДИВА	ОРГАНИЗАЦИЈА АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА (СКР.)	МОРСКИ ГРЕБЕН (МН.)	НОВА ВЕСТ, НОВИНА	ИРИНА ОДМИЛА	ГРАД У КОНГУ
ГРАД НА ЛЕВОЈ ОБАЛИ ДРИНЕ							
ДОБАР ГОВОРНИК (МН.)							
СВАКОДНЕВАН							
СИМБОЛ АСТАТИНА			ДОМАЋЕ ГОВЕДО КИНЕСКА ДУЖ. МЕРА			30. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ ПРВИ ТОН СКАЛЕ	
ПРЉАВА, НЕОПРАНА							
РАЧУНИ (СКР.)				ТУРИСТИЧ. ОРГ. СРБИЈЕ ЛЕПА КАТА (БОТ.)			
АУТОНОМ. ОБЛАСТ (СКР.)			ПРВО СЛОВО ПОГЛЕД УНАЗАД		ПРЕДЛОГ РИМСКИ ИСТОРИЧАР ЛИВИЈЕ		
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		РИБАРСКО ОРУЂЕ ПООРАТИ					ЖДРЕБЕ АРАПСКОГ КОЊА
ЗАГОНЕТНО							
АЛАТ САРАЧА							
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ОРЛОВИЋ					УЗ, ПОКРАЈ	ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ РАЗАРАТИ МИНАМА	
ЈЕДИНИЧНИ ВЕКТОР				ПУТНИЧКА МИЉА ЛОВЦИ НА КРЗНАШЕ			СТАС, УЗРАСТ
ОЗНАКА ВАЉЕВА			ГРАД У НЕМАЧКОЈ АРАБЉАНИН				
НАША ПРВА ГЛУМИЦА							
ЋИРИЛО ОДМИЛА					ИСИДОРА СЕКУЛИЋ ДОСТА ЛАК		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОСТАТАК ПРИ ЦЕЂЕЊУ ВОЂА	ЗАПОВЕСТ ЛОВАЧКОМ ПСУ ОТАЦ (СЛОВ.)					
КАТОЛИЧКА ЦРКВИЦА							СИМБОЛ ЗА ИРИДИЈУМ
БРИСАТИ ОТИРАЧЕМ							
НЕГА РУКУ И НОКТИЈУ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: циклама, елиот, т, сиртаки, ји, коњ, рајка, а, ана, мин, а, баск, н, ие, та, андора, тангенс, ол, роже, ва, амам, изудити, ћић, рин, туп, а, витамин, а, анан, потомак, адирати

Брана Николит

Молим за реч

Кад чујем да Србији прети банкрот, осећам се као авангарда. Мени су џепови празни већ пет година.

Нову Владу Србије чека „врјућ кромпир“, али за њега неће бити задужен само министар пољопривреде.

Директори јавних предузећа имају астрономске плате, али још немамо министра за астрономију.

Велика је разлика између кризе у Србији и лавиринта. Из лавиринта може да се изађе.

У овој олимпијској години највише је скакао евро.

Приватизација у Србији је прави бум. Тајкуни просто пуцају од среће.

У градским аутобусима је и по 50 степени. Прави бус плус.

Сви су се они само обогатили, само са по 10 својих управних одбора.

Дејан Патаковић

Без длаке на језику

Нисам ја на продају. Већ сам продат.

На путу до благостања многи би пречицом.

Требимо се. Свака вашка обашка.

Дигоше руке у борби против корупције. Придружи се.

Тек на информативном разговору схватио сам да имам дара за певање.

Дошнику су уши Ахилова пета.

Ланух. Уједоше ме.

Угледали смо се на псе. Подвили смо реп.

Стиснуо сам зубе да ми не открију длаку на језику.

Радивоје Јевтић Јенки

Милетино Фосканелић

– да је само пет земаља учествовало на свим до сада одржаним Олимпијским играма? То су Грчка, Велика Британија, Француска, Швајцарска и Аустралија.

– да на првим ОИ модерног доба у Атини, 1896. године, није учествовала ниједна жена? Женама је дозвољено да се такмиче на следећим Играма 1900. године, а прва победница је била Британка Шарлота Купер која се такмичила у тенису.

– да је 92 године касније, у Барселони, 35 земаља и даље имало само мушке представнике? А по последњим информацијама, на Олимпијаду у Лондону своје две такмичарке послала је и Саудијска Арабија, једина земља која никада није имала спортисткиње на ОИ.

– да је овај начин доделе одликовања (златна, сребрна, бронзана медаља) уведен 1908? На првој модерној Олимпијади у Атини медаље

је примало само двоје првопласираних, а 1900. и 1904. године најбољима су додељиване разне награде и пехари.

– да је први пут пламен на отварању Олимпијаде упаљен на Летњим олимпијским играма 1928, а начин штафетног преношења бакље уведен је у склопу припрема и отварања Летњих игара 1936. године? Традиција обилазака свих пет континената започета је тек 2004.

– да је прве медаље, и то златне, за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца освојио гимнастичар Леон Штукељ на осмим Играма, 1924. у Паризу? Он је освојио прва места у вишебоју и на вратилу.

– да је Јасна Шекарић српски спортиста са највише олимпијских медаља? Три пута – 1990, 1995. и 2005. проглашавана је за најбољег стрелца на свету, а 2000. године Међународна спортска стрелачка федерација (ISSF) Јасну је прогласила за најбољег стрелца света 20. века.

Лековите мисли

У свету се продају и читави градови. Ми нисмо отишли толико далеко. Код нас се, за сада, продају само неки људи.

Срби веома воле слана јела. Међутим, ми не волимо да нам земље у окружењу соле памет, а често и забибере.

Постао сам апстрактан сликар. Сликам што ни ја, ни многи мени слични, не можемо да видимо – море.

Предложено је да се у Гучи отвори школа трубе. Верујем да би ту највише било политичара. Они су, често, трубе!

Чини ми се за неке који су на владајућим положајима да су клавиристи. Кажу за њих да имају „дуге прсте“.

Припрема се вакцина за одвикавање од пушења. Било би још боље да се пронађе вакцина за одвикавање од хране која је све скупља.

У лето за летовање одлете девизе.

Да имам лову до крова, не бих летовао на крову.

Душан Старчевић

Дејан Палаковић

Доскоци

Да може, школа би од многих ђака побегла што даље.

Разлика између брачне и месне заједнице је у томе што се у месној зна ко је шеф.

Рај је измислила сиротиња. Богати у њему већ уживају.

Враг је код нас однео више од шале.

Раде Ђерговић

(X)уморне мисли

Ми смо толико сиромашни да ће само милион наших грађана летовати у иностранству! Мање и од Американаца и од Немаца.

Ко каже да не штедимо?! Наши млади стручњаци су пример – купују карту само у једном правцу.

Неко је на Новом Београду због бакра украо трансформатор од две тоне. То је могао под мишку да стави само лопов супермен.

Шта вреди што нам је роба најбоља кад цео свет закера – загледа етикете, амбалажу, дизајн...

Већина наших противградних ракеташа су жене. Толико су ревносне на послу да не дају да падне не само град него ни киша.

Лане смо се жалили на поплаве, а ове године на сушу. Нама се не може угодити!

Иако су наши улични музиканти најбољи на свету, само ситниш им улети у шешир. Наши људи цене једино музику на увце.

Витомир Теофиловић